

Antagen av kommunfullmäktige 2021-03-29, § 97

Kretsloppsplan

En plan för hållbar avfallshantering och resursanvändning

2021–2025

INNEHÅLL

Inledning	4
Syfte	5
Utgångspunkter	5
Agenda 2030	5
Sveriges miljömål.....	7
Regionala styrdokument.....	10
Översiktsplan	13
Övriga kommunala styrdokument	13
Nationella och internationella regelverk	14
Mål och åtgärder	16
Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter	16
Källsortering i kommunens verksamheter	21
Förebygga och återanvända hos hushåll	22
Källsortering hushållsavfall.....	23
Grovavfall från hushåll.....	24
Farligt avfall.....	25
Omhändertagande matavfall	26
Slam, fett och latrin	27
Nedskräpning.....	28
Nedlagda deponier	30
Näringsliv och samhälle.....	31
Kommunikation och teman	32
Framtida insamlingsystem och anläggningar	33
Styrmedel	35
Uppföljning.....	37
Bilaga 1. Målgrupper och ansvar.....	39
Kommunala verksamheter	39
Regionala organisationer.....	42
Näringsliv.....	42
Intresseorganisationer	42
Privatpersoner.....	42
Bilaga 2. Beskrivning av kommunens nuvarande avfallshantering	43
Grundfakta	43
Avfallsmängder och återvinning.....	44
Kundomdömen	46

Bilaga 3. Uppföljning föregående avfallsplan	47
Bilaga 4. Planens framtagande och samråd	52
Bilaga 5. Miljöbedömning	53
Inledning.....	53
Krav och riktlinjer	54
Miljöpåverkan	54
Ekonomiska konsekvenser	54
Social hållbarhet	55
Bilaga 6: Ordlista	56
Bilaga 7. Samrådsredogörelse.....	58
Inledning.....	58
Samrådets genomförande.....	58
Lämnade synpunkter och kommentarer	58
Generella synpunkter och ändringar.....	82

INLEDNING

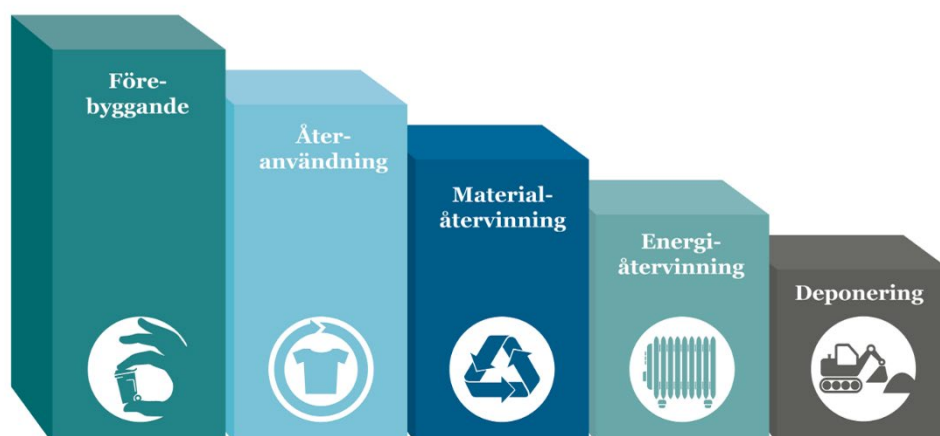
Alla kommuner i Sverige ska enligt 15 kap miljöbalken (1998:808) ta fram en plan för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering. Planen utgör, tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering, kommunens renhållningsordning. Plan och föreskrifter ska fastställas av kommunfullmäktige.

Då avsikten är att skapa mer cirkulärt tänkande där avfall ej uppstår och resurser tillvaratas så kallas avfallsplanen i Söderhamns kommun för "kretsloppsplan".

Kretsloppsplanen vänder sig främst till kommunens hushåll och till kommunala verksamheter, men även till andra aktörer som har någon form av rådighet att verka i detta sammanhang. I kommunen berörs samtliga verksamheter då avfall uppkommer i alla verksamheter.

Planen innehåller de delar som Naturvårdsverkets vägledning anger att en avfallsplan ska innehålla. I planens syfte framgår planens mål och prioriteringar. Rubrikindelningen är utförd i syfte att tydliggöra EU:s avfallshierarki (avfallstrappan). Olika målgrupper ska enkelt kunna hitta sin koppling till planen.

Åtgärderna kan komma att justeras och kompletteras under planperioden i syfte att bättre kunna uppnå målen.

Källa: Avfall Sverige

SYFTE

Planens syfte är att med utgångspunkt från Agenda 2030, nationella miljömål, regionala mål och strategier, bidra till en hållbar avfallshantering och resursanvändning, minska mängden avfall och utveckla en hållbar konsumtion av varor och tjänster. Åtgärderna i kretsloppsplanen syftar till att Söderhamn blir en renare kommun som minskar sitt klimatavtryck och bidrar till ökat samhällsengagemang gällande konsumtion och avfall.

Planens genomförande ska beakta jämställdhet, FN:s barnkonvention och funktionsnedsatta människors behov.

UTGÅNGSPUNKTER

AGENDA 2030

De globala utmaningarna blir alltmer påträngande speciellt gällande klimatfrågan. Agenda 2030 och EU höjer ambitionstakten på omställning mot en mer cirkulär ekonomi där vi behöver tillvarata gemensamma resurser på ett nytt sätt.

Källa: Regeringskansliet

För kretsloppsplanen är främst målområde 3, 6, 7 samt 11–14 aktuella.

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

SVERIGES MILJÖMÅL

Sveriges miljömål är centrala för att visa vägen mot en hållbar utveckling och Agenda 2030. Sedan de beslutades av riksdagen 1999 har de nationella miljömålen definierat vilken miljö den svenska politiken ska styra mot. Miljömålen med sina preciseringar beskriver vad som är en god miljö i Sverige. De är utgångspunkten för olika styrmedel och för hela samhällets arbete med miljöfrågor.

Sveriges miljömål och de globala hållbarhetsmålen styr i samma riktning. Hållbarhet har alltid tre dimensioner; den ekonomiska, den sociala och den ekologiska. För en hållbar samhällsombildning tas hänsyn till alla dimensionerna samtidigt. När det gäller miljön handlar miljömålen och de globala målen i Agenda 2030 om samma utmaningar. Att uppnå miljömålen innebär att vi uppnår den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 i Sverige.

Regeringen har beslutat om flera etappmål inom miljömålssystemet som styr mot både miljömålen och de globala hållbarhetsmålen.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Arbetet med Sveriges nationella miljömål samordnas på regional nivå av Länsstyrelsen Gävleborg. Som en del av miljömålsamordningen utvecklar Länsstyrelsen åtgärdsprogram som ska riktas mot miljömålen. Under 2021 påbörjar Länsstyrelsen i Gävleborg arbetet med att revidera och ta fram ett nytt åtgärdsprogram.

För kretsloppsplanen bedöms nedanstående miljö kvalitetsmål vara mest relevanta

1. Begränsad klimatpåverkan

Kommunerna har genom sin omfattande verksamhet en nyckelroll i klimatarbetet, inte minst genom sitt ansvar för fysisk planering, avfallshantering, gator och trafik. Översiktsplan och detaljplaner är centrala instrument. För kommunerna är det av central betydelse att klimataspekterna integreras i alla politikområden (med relevant tillämpning) och att klimatkonsekvenserna beaktas i hela den politiska beredningsprocessen och inom alla politikområden. Områden som är särskilt viktiga för kretsloppsplanen är:

- Möjligheten att använda miljökrav vid offentlig upphandling, inte minst avfallsförebyggande
- Hållbart byggande, till exempel i syfte att minska avfallsmängder och öka återvinning
- Söka klimatbidrag
- Större andel klimatvänlig mat och minskat matsvinn inom kommunala verksamheter

4. Giftfri miljö

För kretsloppsplanen är följande preciseringar viktiga:

- Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört.
- Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

Kommunerna är viktiga i sammanhanget och särskilt viktiga områden för kretsloppsplanen är:

- Ställ krav på kommunens leverantörer vid inköp och upphandling av varor och tjänster. Fråga vilka kemikalier som ingår i material och varor. Välj produkter som innehåller mindre farliga ämnen.
- Undvik att bygga in farliga kemikalier i bostäder och andra byggnader och anläggningar. På detta sätt underlättas hantering av byggavfall.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

För kretsloppsplanen är följande preciseringar viktiga:

- Kust- och havsvatten har god miljöstatus med avseende på fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden i enlighet med havsmiljöförordningen.
- Havs-, kust- och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Kommunerna är viktiga i sammanhanget och särskilt viktiga områden för kretsloppsplanen är:

- Tillhandahåll miljöstationer vid hamnar samt möjlighet till båtbottentvätt för fritidsbåtar för att minska användningen av giftiga båtbottenfärger.
- Identifiera de lokala källorna till marint skräp och sätt in förebyggande åtgärder för att stoppa skräpet redan vid källan.

15. God bebyggd miljö

För kretsloppsplanen är följande preciseringar viktiga:

- Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.
- Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.
- Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

Sveriges miljömål och etappmålen

Sverige har dessutom nationella **etappmål** och för kretsloppsplanen är följande relevanta:

- Ökad resurshushållning i byggsektorn
Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.
- Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan
Insatser ska vidtas så att senast år 2020 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.

Naturvårdsverket har under 2020 på uppdrag av regeringen lämnat förslag till nya etappmål, för minskat matsvinn och för återanvändning av förpackningar.

För minskat matsvinn föreslås följande etappmål:

- Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025 samtidigt som en ökad andel av den svenska livsmedelsproduktionen når butik och konsument till år 2025.

För återanvändning av förpackningar föreslås följande etappmål:

- Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången, ska andelen som är återanvändbara öka med minst 25 procent från år 2022 till år 2030 samtidigt som rotationen av förpackningar i system för återanvändning ökar.

Dagens etappmål för utsortering och biologisk återvinning av matavfall kommer sannolikt inte att uppdateras. De ersätts av kravet på att alla kommuner senast 2021 ska erbjuda separat insamling av matavfall från hushåll. Det reviderade avfallsdirektivet kräver vidare att medlemsstaterna från och med 31 december 2023 ska säkerställa att biologiskt avfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall.

REGIONALA STYRDOKUMENT

Regionalt miljömålsarbete

Länsstyrelsen i Gävleborg ansvarar för att ta fram ett regionalt åtgärdsprogram för miljömål, energi och klimatanpassning. Arbetet görs i samverkan med kommuner, region, näringsliv och civilsamhälle. För att främja genomförandet av åtgärdsprogrammet tecknar Länsstyrelsen överenskommelser, där aktörer åtar sig att genomföra åtgärder med koppling till programmet. Alla kommuner, liksom Gästrikke Återvinnare och Gästrikke Vatten, har tecknat överenskommelser för åtgärdsarbete kring miljömål och klimatanpassning. Det senaste åtgärdsprogrammet löpte ut under 2020. Ett nytt åtgärdsprogram väntas beslutas hösten 2021 och därefter väntar nya överenskommelser kring åtgärder. Utöver arbetet med åtgärdsprogram samverkar Länsstyrelsen med Region Gävleborg, Högskolan i Gävle och kommuner i det lokala och regionala miljöstrategiska arbetet. Länsstyrelsen arrangerar också regionala kunskapshöjande insatser i syfte att stötta länets aktörer i miljömålsarbetet.

Flera målområden och åtgärder i kretsloppsplanen har direkt bäring på miljömålen och den regionala miljömålsprocessen kan vara ett verktyg för att lyfta frågor av regional karaktär, med ett tydligt behov av samverkan. Åtgärder av vikt för att genomföra kretsloppsplanen som är av regional karaktär kan lyftas in i kommande åtgärdsprogram för miljömål.

Genomförandet av åtgärder i kretsloppsplanen är också av intresse för den årliga uppföljningen av miljömålen.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

I Gävleborg har Region Gävleborg tagit fram förslag på Regional utvecklingsstrategi (RUS) som avses gälla 2020 – 2030. Den visar förslag på hur Gävleborg ska utvecklas framåt. Grunden är Agenda 2030. Den bryts ned på lokal nivå, exempelvis i kommunala översiktsplaner och näringslivsprogram.

Visionen

”Tillsammans för framtidens Gävleborg” – öppet, nytänkande, hållbart”

Visionen utvecklas i formuleringarna ”Vi bidrar till ett öppet och inkluderande samhälle, där alla människors engagemang och potential tas tillvara. Vi formar tillsammans vår egen och platsens framtid.

Vi tänker nya tankar, inspireras av omvärlden och skapar innovativa lösningar, för att möta globala utmaningar utifrån lokala förutsättningar. Vi bejakar kreativitet och lärande i ett möjliggörande klimat.

Vi skapar attraktiva livsmiljöer och en hållbar framtid, präglade av delaktighet, jämställdhet, jämlikhet och mångfald. Vi utvecklar tillgängliga landsbygder, samhällen och städer som tryggar kommande generationers behov.”

Med utgångspunkt från RUS är främst följande prioriterat för kretsloppsplanen;

- Insatser för ökad innovation inom smarta och hållbara städer och samhällen
- Insatser där offentlig sektor verkar som en drivkraft och hävstång för omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi

Energi- och klimatstrategi för Gävleborgs län 2020 - 2030

Länsstyrelsen Gävleborg beslutade under 2019 om en energi- och klimatstrategi för år 2020 – 2030. Den tar avstamp från Parisavtalet med ett övergripande mål om att Gävleborg inte överskrider den koldioxidbudget som krävs för att nå Parisavtalet och att länet är klimatneutralt till 2035. Dessutom ska energianvändningen i länet vara 50 procent effektivare jämfört med 2005.

Kretsloppsplanen bör med utgångspunkt från strategin främst beakta följande.

- Länsstyrelsen och Region Gävleborg driver samverkansplattformen ”Miljöforum Gävleborg” där kommunernas miljösamordnare och högskolan Gävle ingår. Detta forum är en bra utgångspunkt för att hantera regionala utvecklingsfrågor med inriktning mot klimat och miljö.
- Kommunernas samhällsplanering betyder mycket för att skapa transport- och resurseffektiva samhällen exempelvis avseende fossilfria drivmedel där biogas baserat på matavfall är viktig liksom en transporteffektiv avfallshantering (exempelvis insamling och fjärtransport av mat- och restavfall, grovavfall, förpackningar och slam). Mål anges att offentliga organisationer är fossilfria år 2025 och att lokal produktion av förnybara drivmedel ska öka.
- Offentlig upphandling har stora möjligheter att driva på utvecklingen av klimatsmarta tjänster och varor, exempelvis kopplat till avfallsförebyggande och ökad återanvändning.
- Konsumtionsbaserad klimatpåverkan ska fram till 2030 halveras jämfört med 2016 (10,1 ton koldioxid per person och år 2016). Kretsloppsplanens roll kan vara stimulans och initiativ kopplat till cirkulär ekonomi samt förebygga, återanvända eller återvinna förpackningar och returpapper, textilier och byggavfall.
- I strategin anges att år 2030 ska 75 procent av matavfallet i länet samlas in och att det nationella etappmålet att uppnå 50 procent av matavfallet till växtnäring och energi ska uppnås 2025.¹
- Inbindning av kol i jord- och skogsbruk ska öka fram till 2030, vilket kan ge incitament för ökad återföring av biogödsel från biogasanläggningar samt slamåterföring till jord- och skogsmark.

¹ Etappmålet avser 50 procent växtnäring och 40 procent växtnäring och energi.

Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi år 2018 - 2030

Region Gävleborg, Länsstyrelsen och LRF har utifrån den nationella livsmedelsstrategin tagit fram en plan för Gävleborg 2018 – 2030. Handlingsplanen sträcker sig över hela livsmedelskedjan och kretsloppsplanens koppling är främst att minska matsvinnet i kommunernas kostverksamhet samt vid måltider i skola och äldreomsorg.

Gävleborgs strategi för hållbar plastanvändning

I början av 2020 gav Länsstyrelsen ut en strategi för Gävleborgs plastanvändning med särskild inriktning mot kommunala verksamheter. Strategins syfte är hållbar plastanvändning, smartare plastanvändning, ökad återanvändning, effektivare återvinning samt minskad nedskräpning.

Strategin redogör för fem målområden med olika inriktningsmål som direkt kan omsättas i ex kretsloppsplanen;

1. Förebygga plastavfall
2. Öka materialåtervinningen
3. Minska nedskräpningen
4. Höja kunskapen och öka lärandet
5. Säkra genomförande och uppföljning

ÖVERSIKTSPLAN

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Den ska spegla den politiska majoritetens uppfattning och beslutas av kommunfullmäktige. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanering har en central roll i arbetet mot ett mer hållbart samhälle. I avvägningen mellan olika allmänna intressen bör den mest miljömässiga, ekonomiska och socialt hållbara utvecklingen vara styrande.

I Söderhamns översiktsplan finns följande kopplat till hållbar avfallshantering

Söderhamns kommun har under kapitel ”Teknisk försörjning” i planeringsinriktningen skrivit in

- Kommunkoncernen ska vara ett föredöme i avfallshantering genom att förebygga uppkomsten av avfall genom att återanvända och återvinna
- Kommunens mål är att alla invånare ska följa avfallstrappan

I översiktsplanen finns även under delstrategi- ”Cirkulär ekonomi och hållbara tekniska försörjningssystem” en skrivning om att kommunen ska visa vägen och informera om tekniska tjänster, allt för att underlätta för allmänhet och företag att göra aktiva val så att avfall ses som en resurs.

ÖVRIGA KOMMUNALA STYRDOKUMENT

I Söderhamn pågår arbete med att ta fram en ny kommunal VA-plan (vatten- och avloppsplan). I den finns även åtgärder som hänger ihop med kretsloppsplanen, bland annat avsnitt om avloppsslam, fett och latrin. En ny energiplan tas också fram för kommunen. Där finns tydliga kopplingar gällande hållbara transporter och resursanvändning. Kommunens dagvattenstrategi styr mot minskade förorenande utsläpp till vattenmiljöer från vägtrafik och tätorter. Det finns kopplingar till kretsloppsplanens del gällande nedskräpning.

NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA REGELVERK

EU:s avfallsdirektiv

Sverige ska fram till år 2025 anpassa svensk rätt till nya regler i ett EU-lagstiftningspaket om avfall. Avfallspaketet medför ändringar i svensk lag. Nedan redovisas några av de viktigaste förslagen.

I miljöbalken görs följande ändringar med särskild koppling till kretsloppsplanen:

- Uttrycket kommunalt avfall ersätter termen hushållsavfall och det anges vad som avses med avfallsproducent (gäller från 2020-08-01).
- Bestämmelserna om kontrollplaner i plan- och bygglagen kompletteras så att en kontrollplan ska omfatta uppgifter om allt bygg- och rivningsavfall och även byggprodukter som kan återanvändas (gäller från 2023-01-01). Dessutom ska kontrollplanen innehålla uppgifter om avfall (krav från 2020-08-01).

Från 1 januari 2021 gäller:

Flera återvinningsmål höjs

Målen för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall höjs stegvis fram till år 2035. Målen för materialåtervinning av förpackningsavfall liksom de olika materialspecifika återvinningsmålen höjs gradvis fram till år 2030.

Förbud mot att förbränna separat insamlat avfall

Medlemsländerna ska säkerställa att avfall som samlats in separat för att förberedas för återanvändning och materialåtervinning inte direkt går till förbränning eller deponeras.

Separat insamling av farligt avfall, textil och biologiskt avfall

Från januari 2025 ska hushåll samla in farligt avfall och textilavfall separat.

Medlemsstaterna ska också, senast till december 2023, säkerställa att biologiskt avfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat.

Åtgärder för att minska uppkomsten av avfall

Högre krav ställs på att medlemsstaterna ska förebygga avfall, genom att bland annat främja användningen av återanvändbara förpackningar, minska matsvinnet och främja giftfria kretslopp. Den som driver ett insamlingsystem ska informera om fördelarna med återanvändning av förpackningar. Det föreslås också att kommunerna ska kunna använda renhållningsavgiften för att finansiera avfallsförebyggande åtgärder.

Förordning om fastighetsnära insamling

En ny förordning om fastighetsnära insamling av förpackningsmaterial kommer att kräva god planering i offentliga miljöer och i bostadsområden för både villor, flerbostadshus och fritidshus. År 2023 ska alla bostadsfastigheter erbjudas en samlingsplats avseende förpackningar nära huset eller i kvarteret och insamlingen av förpackningar ska skötas av tillståndspliktiga insamlingssystem (TIS).

Systemet är tänkt att samordnas med kommunens system för insamling av mat- och restavfall.

Kommunen kan välja att bli uppdragstagare vilket innebär att de mot full ersättning sköter insamlingen av förpackningar samordnat med kommunens eget system för mat- och restavfall.

MÅL OCH ÅTGÄRDER

FÖREBYGGA OCH ÅTERANVÄNDA I KOMMUNENS VERKSAMHETER

Matsvinn

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p>	<p>Matsvinn</p> <ol style="list-style-type: none">Mängden matsvinn i förskolor, skolor och äldreomsorg ska halveras till år 2030 jämfört med 2020 där 20 % uppnåtts 2025. Mäts i kökssvinn (g/tillagad portion), serveringssvinn (g/antal ätande), tallrikssvinn (g/antal ätande), mängd serverad mat (g/portion) och mängd uppäten mat (g/portion).	<p>Matsvinn</p> <ol style="list-style-type: none">Senast år 2021 införa dagliga rutiner inom kostorganisationen för mätning av kökssvinn och serveringssvinn i förskola, skola och äldreomsorg, samt utvärdering för att minska matsvinnet (2020 är basår).Senast år 2021 införa dagliga rutiner inom förskola, skola och äldreomsorg med mätning av tallrikssvinn (2021 är basår).Senast år 2022 ska skolorganisationen följa nationella riktlinjer (Livsmedelsverkets råd – Bra måltider i skolan) gällande måltider till barn och elever där bra förutsättningar skapas vid måltiden, för att därigenom minska tallrikssvinnet (2021 är basår).Senast år 2022 ska organisationer inom äldreomsorg följa nationella riktlinjer gällande måltider till äldre där bra förutsättningar skapas vid måltiden, för att därigenom minska tallrikssvinnet (2021 är basår).

Avfallsförebyggande (upphandling, möbler, IT)

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
<div data-bbox="208 347 427 571"> <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p> </div> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.</p> <div data-bbox="208 770 427 994"> <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA</p> </div> <p>13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p>	<p>Möbler, IT</p> <ol style="list-style-type: none"> Senast 2025 minska inköp av nya möbler med 20 % jämfört med 2021 (tkr) Senast 2025 ska inköp av skrivare ha minskat med 20 % jämfört med 2021 Andelen mobiltelefoner som återbrukas ska öka till 90 % senast 2025 	<p>Avfallsförebyggande upphandling</p> <p>20:5. Senast år 2021 ta fram behovs- och utbildningsplan för upphandlare och inköpare avseende förebyggande upphandling och cirkulär ekonomi.</p> <p>20:6. Senast 2021 ta fram och implementera riktlinjer/policys/checklistor för upphandling av:</p> <ul style="list-style-type: none"> inköp av material med lång livslängd tjänster (ex lagning/reparation, utskrift som tjänst) funktion (leasing, öka andelen innovations- och funktionsupphandlingar, ex transport istället för fordon, fler ex inom IT, fastigheter, maskiner och redskap) begagnade produkter reservdelar återvunnet och återvinningsbart material cirkulära affärsmodeller <p>20:7. Senast år 2022 ta fram rutiner för innovativ och avfallsförebyggande upphandling.</p> <p>Möbler, återbruk</p> <p>20:8. Senast år 2025 utveckla en återbrukshantering av möbler (möbelbank) inom kommunen.</p>

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
		<p>IT</p> <p>20:9. Senast år 2021 påbörja arbete för att förlänga livstiden för IT-utrustning.</p> <p>20:10. Senast år 2021 se över riktlinjer för byte och inköp av telefoner och IT-utrustning.</p> <p>20:11. Senast år 2023 utöka möjligheten att kunna återbruka och reparera IT-utrustning.</p>

Hållbar plastanvändning och event

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
<div data-bbox="208 347 427 571"> <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p> </div> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.</p> <div data-bbox="208 770 427 994"> <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA</p> </div> <p>13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. Senast 2025 ska krav ställas på återvunnen eller återvinningsbar plast i alla upphandlingar 6. Efter 2025 köps ingen plast in som innehåller farliga ämnen 7. Senast 2022 ska sopsäckar som används i kommunala verksamheter ej vara tillverkade av fossil plast 	<p>Plast</p> <p>20:12. Senast år 2024 avfallsminimera de största plastströmmarna inom kommunala verksamheter, samt genomföra åtgärder i linje med den regionala plaststrategin för Gävleborg, särskilt med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inför ersättningsbara engångsartiklar i plast • köp produkter tillverkade av återvunnen plast i verksamheter (ex avfallspåsar inom äldreomsorg) • köp produkter som är förpackade i annat material än plast om det finns möjlighet • köp engångs/förbrukningsartiklar av återvinningsbart material <p>Kampanjer och event</p> <p>20:13. Senast år 2022 ta fram underlag och riktlinjer för hållbara event i kommunen (event som kommunen arrangerar, samt ger tillstånd alternativt bidrag till).</p>

Strategiskt arbete

Mål - Agenda 2030	Åtgärder
 <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.</p>	<p>Strategiskt arbete</p> <p>20:14. Senast år 2021 koordinera kretsloppsplanens löpande arbete med kommunens budget- och planeringsprocesser.</p> <p>20:15. Senast år 2023 tillsätta avfallspedagoger som arbetar med att vägleda och stödja införande av källsortering i kommunala verksamheter, samt utveckla avfallsförebyggande arbete inom hela kommunkoncernen.</p>
 <p>13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p>	

KÄLLSORTERING I KOMMUNENS VERKSAMHETER

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>	<p>8. Kommunen ska källsortera enligt kommunens föreskrifter i all kommunal verksamhet (inklusive bolag) år 2025</p> <p>9. Mängden restavfall från kommunala verksamheter minska jämfört med 2019 (volym)</p>	<p>20:16. Senast 2021 är inventering inför införande av källsortering genomförd i alla kommunägda fastigheter samt i fastigheter där kommunen är hyresgäst (inkludera rutiner för mätning av mängd restavfall).</p> <p>20:17. Senast år 2022 ta fram underlag för beslut om investering och genomförande under perioden 2023 – 2025.</p> <p>20:18. Senast år 2025 samordna insamling av källsorterat material inom kommunen.</p> <p>20:19. Senast år 2021 ta fram rutiner för uppföljning av hur källsortering fungerar och dess konsekvenser.</p>

FÖREBYGGA OCH ÅTERANVÄNDA HOS HUSHÅLL

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.</p>	<p>10. Mängden kommunalt avfall², exklusive slam, har minskat jämfört med 2019 (kg/person)</p> <p>11. Nöjdhet gällande information om att minska avfallsmängder för lägenhetsboende ska öka med 10 % jämfört med 2021 (kundenkät)</p>	<p>20:20. Genomför återkommande kommunikation om vad hushåll kan göra för att förebygga avfall och nyttan med detta.</p> <p>20:21. Senast år 2021 initiera insatser för att minska avfallsmängderna från boende i lägenheter, villor, radhus med flera bostäder.</p>
 <p>13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p>		

² Från 1/8 2020 ändras Svensk lagstiftning i och med att uttrycket kommunalt avfall ersätter termen hushållsavfall (EU:s avfallsdirektiv).

KÄLLSORTERING HUSHÅLLSAVFALL

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>	<p>12. Materialåtervinning av kommunalt avfall ska överstiga 55 %</p> <p>13. Restavfall ska minska med 25 % jämfört med 2019 (kg/person)</p> <p>14. Mängd förpackningar och returpapper i restavfall ska minska med 20 % jämfört 2018, räknat i nyckeltal kg/hushåll*vecka</p> <p>15. Mängd plastförpackningar i restavfall ska minska med 50 % jämfört 2018</p> <p>16. Mängd matavfall i restavfallet ska understiga 1 kg per hushåll och vecka</p>	<p>Bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper</p> <p>20:22. Senast år 2025 infört bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper enligt gällande förordningar. Producenterna har ansvaret för insamling av förpackningar, men kommunen kan åta sig uppdragsansvar med full kostnadstäckning.</p> <p>Restavfall</p> <p>20:23. Senast 2022 ta fram handlingsplan för bättre källsortering med beaktande av nytt system för fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper, producentansvar, ex textilier samt nya nationella riktlinjer för avfallsterminologi.</p> <p>Kommunikation</p> <p>20:24. Genomföra återkommande kommunikation om källsortering med beaktande av omvärldskrav.</p>

GROVAVFALL FRÅN HUSHÅLL

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>	<p>17. Nöjdhet kring enkelhet att lämna grovavfall ska överstiga 75 %</p> <p>18. Samlat omdöme, nöjdhet efter ett besök vid återvinningscentral (ÅVC), ska överstiga 90 %</p> <p>19. Nöjdhet kring att lämna grovavfall till återanvändning vid återvinningscentral (ÅVC), ska överstiga 85 %</p> <p>20. Mängden grovavfall till energiutvinning ska minska med 25 % (kg/person)</p> <p>21. För kommuner som deponerar > 2 kg/person och år ska mängden till deponering minska med 50 % till 2025 jämfört med 2019. Övriga kommuner ska även fortsatt understiga 2 kg/person och år.</p>	<p>Enkelhet lämna grovavfall</p> <p>20:25. Under planperioden utreda förutsättningar att öka enkelheten att lämna grovavfall.</p> <p>Återanvändning av grovavfall</p> <p>20:26. Fortlöpande utreda förutsättningar att öka servicenivån (typer av material, möjlighet att lämna), samt öka antalet samarbetspartners för avsättning/försäljning av material för återbruk.</p> <p>Materialåtervinning</p> <p>20:27. Fortlöpande optimera antal fraktioner till materialåtervinning.</p>

FARLIGT AVFALL

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>	<p>22. Nöjdhet gällande tillgänglighet att lämna farligt avfall ska överstiga 80 % (villahushåll)</p> <p>23. Farligt avfall ska ej förekomma i restavfall (mäts via plockanalys)</p>	<p>Hushållens farliga avfall</p> <p>20:28. Utred fortlöpande möjligheten att utveckla insamlingssystemet för farligt avfall.</p> <p>20:29. Genomför återkommande kommunikation om vad hushåll kan göra för att förebygga farligt avfall och nyttan med detta.</p> <p>Farligt avfall från kommunala verksamheter</p> <p>20:30. Senast år 2021 kartlägga farligt avfall, elavfall, glödlampor, smittförande avfall, läkemedelsrester och liknande inom kommunal verksamhet. Utveckla information och riktlinjer, samt se över eventuellt behov av ändrade rutiner och system för hantering av farligt avfall.</p>

OMHÄNDERTAGANDE MATAVFALL

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
<p>7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA</p> <p>7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.</p> <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA</p> <p>13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p>	<p>24. Matavfallet från hushåll, storkök och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att 50 % av växtnäringen tas tillvara där 40 % går till energiutvinning</p> <p>25. Renhet i matavfall ska vara minst 98 % (plockanalys)</p>	<p>Omhänderta matavfall</p> <p>20:31. Insamlat matavfall ska omhändertas på sätt som tillvaratar växtnäring och energi till bästa möjliga klimatnytta.</p> <p>Öka insamling matavfall</p> <p>20:32. Fortlöpande utveckla styrmedel och kommunikation för att öka insamlingen av matavfall.</p> <p>20:33. Säkerställ insamling av matavfall från kommunala verksamheter.</p>

SLAM, FETT OCH LATRIN

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
<div data-bbox="212 391 427 598"> <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA</p> </div> <p data-bbox="443 391 817 694">6.3. År 2030 förbättrar vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, eliminera dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och avsevärt öka återvinningen och säker återanvändning globalt.</p> <div data-bbox="212 774 427 997"> <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p> </div> <p data-bbox="443 782 761 917">12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>	<p data-bbox="857 391 1209 486">26. Under planperioden fortlöpande minska antal latrinkärl</p>	<p data-bbox="1261 391 1355 414">Tillsyn</p> <p data-bbox="1261 438 1982 502">20:34. Senast år 2025 ta fram riktlinjer och fördela ansvar för hantering av fettavskiljare.</p> <p data-bbox="1261 526 1624 550">Slammets omhändertagande</p> <p data-bbox="1261 574 1937 678">20:35. Senast år 2025 prioritera och besluta om vägval för slammets omhändertagande samt åtgärdsförslag för genomförande (koordinering med kommunens VA-plan).</p> <p data-bbox="1261 702 1982 766">20:36. Hantering av latrinkärl ska minska bland annat genom årlig riktad information och kampanjer.</p> <p data-bbox="1261 790 2027 885">20:37. Utred behov av slamtömningsanordningar, spolplattor för båtbottnehantering, samt avfall och slam från bottentvättar i hamnar och marinor (LOVA-bidrag).</p>

NEDSKRÄPNING

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
<p data-bbox="210 391 421 598"> 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN </p> <p data-bbox="210 635 645 730">uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p data-bbox="210 821 421 1029"> 14 HAV OCH MARINA RESURSER </p> <p data-bbox="210 1034 645 1129">från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.</p>	<p data-bbox="680 391 1167 518">27. Deltagandet i Håll Sverige Rents skräpplockardagar ska öka med 25 % till 2025 jämfört med år 2019 (antal barn)</p> <p data-bbox="680 550 1151 678">28. Senast år 2024 ska skräpföremål minska jämfört med basår 2021 (skräpmättningsmetod utvecklad av Håll Sverige Rent och SCB)</p> <p data-bbox="680 710 1137 766">29. Alla kommunala verksamheter ska vara kranmärkta senast år 2025</p> <p data-bbox="680 790 1160 845">30. Grön flagg - öka andelen certifierade skolor och förskolor till år 2025</p>	<p data-bbox="1202 391 1592 414">Håll Söderhamns kommun ren</p> <p data-bbox="1202 438 2018 502">20:38. Senast år 2021 värdera nyttan av ett medlemskap i Håll Sverige Rent³.</p> <p data-bbox="1202 526 2018 590">20:39. Genomför skräpmätning minst två gånger under planperioden (2021, 2024).</p> <p data-bbox="1202 614 1984 678">20:40. Senast år 2021 verka för att antalet förskolor och skolor som arbetar med konceptet Grön flagg ökar.</p> <p data-bbox="1202 702 1962 766">20:41. Genomföra årliga skräpplockardagar i förskolor och skolor enligt Håll Sverige Rents koncept.</p> <p data-bbox="1202 790 2018 917">20:42. Utred behov av regional arbetsgrupp i Hälsingland och ta fram kampanjplan för 2021 - 2025 gällande arbete för minskad nedskräpning (samarbete med Håll Sverige Rent, fastighetsägare med flera).</p> <p data-bbox="1202 941 1984 1045">20:43. Senast år 2021 klarlägga ansvarsfördelning och organisation för dumpning och nedskräpning kopplat till otillåtna boplatser och liknande lokala dumpningsplatser.</p> <p data-bbox="1202 1069 2018 1133">20:44. Senast år 2022 utveckla digitala lösningar för att mäta och följa upp insamling av skräp i offentliga miljöer.</p> <p data-bbox="1202 1157 1984 1220">20:45. Senast år 2025 utveckla infrastruktur för hantering av skräp och källsortering i offentliga utemiljöer.</p> <p data-bbox="1202 1244 1962 1300">20:46. Senast år 2021 informera om kranmärkning i kommunens verksamheter.</p>

³ Samarbete med andra organisationer som till exempel arbetar med föreningsliv bör också tas i beaktande.

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
		<p>20:47. Senast år 2022 utreda förutsättningar för att installera en vattenkran i centrum för att minimera plastanvändning och nedskräpning.</p> <p>Marint skräp</p> <p>20:48. Senast 2021 identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp.</p> <p>20:49. Senast 2022 genomföra utbildningsinsatser gällande marint skräp till dem som arbetar med avfallshantering, införa mer frekvent tömning av soptunnor i utsatta lägen, samt ställa utökade krav vid anläggning av återvinningsstationer.</p> <p>20:50. Senast 2025 anlägga partikelfällor för att förhindra att mikrokräp når dagvattenbrunnar med utlopp som kan nå havet.</p>

NEDLAGDA DEPONIER

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
<div data-bbox="212 384 427 600"> <p>3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE</p> </div> <p>3.9. År 2030 minskar antalet dödsfall och sjukdomar till följd av farliga kemikalier och luft-, vatten- och markföroreningar och föroreningar.</p> <div data-bbox="212 651 427 866"> <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA</p> </div> <p>6.3. År 2030 förbättras vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, eliminera dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier.</p>	<p>31. År 2030 ska minst tre nedlagda deponier i riskklass 1 eller 2 vara åtgärdade</p> <p>32. Senast år 2025 ska alla nedlagda kommunala deponier med riskklass 1 och 2 vara undersökta enligt MIFO 2 och behov av åtgärder fastställda. En åtgärdsplan ska tas fram inklusive ansvar och finansiering</p>	<p>Nedlagda deponier</p> <p>20:51. Senast år 2021 uppdatera Länsstyrelsens MIFO-lista över Hälsinglands nedlagda deponier.</p> <p>20:52. Senast år 2021 fastställa organisation, projektplan utifrån redan framtagna åtgärdsplan, samt finansiering för fortsatt arbete med nedlagda deponier utifrån en miljömässig och kostnadseffektiv prioritering.</p> <p>20:53. Senast år 2025 har kommunen utrett deponierna Ala-, Granskär-Myskje- och Stråtjäradeponin, samt fastställt relevanta åtgärder (2021 riskklassning av Stråtjäradeponin, 2022 fastställa riskreducerande åtgärder Aladeponin, 2022 undersöka och fastställa åtgärdsbehov för Granskärsdeponin, 2022 ta fram kontrollprogram och fastställa riktlinjer för markanvändning vid Myskjedeponin).</p> <p>20:54. Senast 2025 påbörja åtgärder för Ala-, Granskär- Myskje- och Stråtjäradeponin.</p>

NÄRINGSLIV OCH SAMHÄLLE

Mål - Agenda 2030	Indikatorer	Åtgärder
 <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>	<p>33. Senast år 2021 har kommunen en upphandlingspolicy eller motsvarande som stödjer minskat byggavfall</p> <p>34. Senast år 2021 ska detaljplanplanering och bygglovshantering göras i linje med mål i kretsloppsplanen (detaljplaner och bygglov ses över utifrån avfallshandlingens synvinkel)</p>	<p>Samhällsplanering</p> <p>20:55. Senast år 2021 ta fram/uppdatera rutiner för att säkerställa att detaljplaner och bygglov hanteras utifrån avfallshandlingens synvinkel.</p> <p>Byggavfall</p> <p>20:56. Senast år 2021 initiera samarbete mellan näringslivskontor, Region Gävleborg, Länsstyrelsen, byggföretag, försäkringsbolag med flera med syfte att förebygga och återanvända byggavfall (jämför ByggDepå Borlänge).</p> <p>Näringsliv</p> <p>20:57. Näringslivsenheten ska kontinuerligt sträva efter att öppna vägar för cirkulärt affärsutvecklande.</p>

KOMMUNIKATION OCH TEMAN

För genomförande av kretsloppsplanen är kommunikation viktig. Arbetet under planperioden kommer drivas utifrån en kommunikationsplan som successivt uppdateras utifrån behov. Nedan anges förslag på tema under planperioden som kan komma att justeras.

År	Temat	Kommentar
2021	Avfallsminimering	Upphandling Matsvinn IT Möbler
2022	Flerbostadshus	Avfallsminimering Källsortering Textilier Hållbar konsumtion
2023	Källsortering	Bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper ska hanteras enligt ny förordning
2025	Näringsliv	Byggavfall Cirkulära affärsmodeller
2025	Farligt avfall	Farligt avfall hushåll Farligt avfall kommunala verksamheter med påverkan restavfall
2021–2025	Hållbar plastanvändning och nedskräpning	År 2021 ska kampanjplan tas fram för perioden 2021 – 2025 utifrån kretsloppsplan

FRAMTIDA INSAMLINGSSYSTEM OCH ANLÄGGNINGAR

I planen ska behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, samt behovet av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall framgå. Dessutom ska avfallsflödenas framtida utveckling finnas beskriven.

På grund av att insamlingssystem för förpackningar och tidningar kommer förändras under planperioden är tabellen nedan ej komplett. Även regler för slamhantering kommer förändras under planperioden. Tabellen kommer kompletteras under genomförandefasen.

I tabell nedan framgår kommunens behov av förändringar under planperioden.

Plats, anläggning	Behov förändring i Söderhamns kommun
Anläggningar för behandling av avfall (materialåtervinning, rötning, energiåtervinning)	Inga förändringar planeras. Fråga om omlastning av förpackningar och returpapper kan bli aktuellt liksom fler fraktioner till materialåtervinning. Dessa placeras sannolikt på ÅVC.
Avloppsreningsverk som tar emot exempelvis matavfall och/eller slam från enskilda avloppsanläggningar	Inga förändringar planeras. Vägvalsutredning kan medföra ny eller förändrad slamhantering, men med stor sannolikhet ej under planperioden 2021–2025.
Båthamnar	Nya regler för insamlingssystem kan komma, vilket kan kräva förändringar.
Deponier och materialupplag (snötippor, masshantering, etc.)	Inga förändringar planeras.
Insamlingssystem farligt avfall	Insamlingssystem för farligt avfall kan komma att utvecklas under planperioden.
Insamlingssystem förpackningar och returpapper	Insamlingssystem för förpackningar och returpapper är den största förändringen i hushållens system för att lämna avfall. Förändringen innebär att alla förpackningar och returpapper ska hämtas, tillsammans med mat- och restavfall, vid bostad senast år 2025. Nuvarande kärl för mat- respektive restavfall måste utvecklas så att det går att lämna fler fraktioner. Textilier kan tillkomma under planperioden som följd av krav på källsortering 2024. Systemval bygger på vilket tillståndspliktigt insamlingssystem som föreslås och kommunen kan välja att bli uppdragstagare till detta system om ersättning från producenterna uppnår kraven i förordningen.
Insamlingssystem matavfall	Insamlingssystem för matavfall ska fortsätta att utvecklas under planperioden med målet att alla

	hushåll har separat insamling av detta och att restavfallet hålls fritt från matavfall.
Insamlingssystem restavfall	Restavfall får ingen annan förändring annat än att den ska samsas med förpackningar- och returpapper vid bostad.
Papperskorgar och källsortering i offentlig miljö	Nya valmöjligheter att lämna skräp utvecklas under planperioden.
Återvinningscentraler (ÅVC)	Återvinningscentralen blir alltmer en plats där antalet besökare ökar och möjligheterna att lämna material till olika ändamål ökar i syfte att öka återanvändning och materialåtervinning. Åtgärder för ökad tillgänglighet kan behöva utvecklas.

STYRMEDEL

I tabellen framgår de viktigaste styrmedlen för att kretsloppsplanens mål ska kunna uppnås.

Styrmedel	Kommentar
Bidrag	<p>Det finns olika typer av bidrag att söka för projektgenomförande, ex</p> <ul style="list-style-type: none">• Klimatklivet, stöd till lokala och regionala investeringar som minskar utsläppen av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet.• LOVA, lokala åtgärder för bättre havs- och vattenmiljö kan få stöd genom LOVA-bidrag. Bidraget kan sökas av kommuner, föreningar och andra sammanslutningar.
Föreskrifter för avfallshantering	<p>Kommunfullmäktige i varje kommun ska besluta om föreskrifter som tillsammans med avfallsplanen utgör kommunens renhållningsordning. Föreskrifter hanterar ansvar och skyldigheter kopplat till hushållsavfall.</p>
Kommunal energiplan	<p>En ny energiplan tas fram för Söderhamns kommun. Energiplanen anger en strategisk inriktning för att utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle inom energiområdet. Kommunens ambition är att vara klimatneutral år 2030.</p>
Kommunal VA-plan	<p>Kretsloppsplanen hanterar slammets omhändertagande. I kommunens VA-plan hanteras all VA-försörjning i kommunen, det vill säga både enskild och allmän VA-försörjning.</p> <p>Slam från enskilda avlopp ska hanteras i kretsloppsplanen. I VA-planen anges främst viljeinriktning kopplat till utbyggnad av allmän VA och tillsyn enskild VA-försörjning. Dagvatten ingår normalt inte i kretsloppsplanen.</p> <p>Slam från allmänna avloppsverk hanteras bäst i VA-plan även om kretsloppsplanen kan hantera frågan också, då koordinerat med VA-plan.</p>
Kommunens planerings- och budgetprocess	<p>I kommunens planerings- och budgetprocess sker den normala årscykeln för hantering av verksamhetsplaner och ekonomi kopplat till alla kommunens verksamheter. Alla kommunala nämnder och ofta även kommunala bolag och förbund ingår i denna process där budget slutligen fastställs av kommunfullmäktige. I processen ingår ofta fleråriga investeringsplaner och ekonomiska långtidsprognoser.</p> <p>Redan inför antagande av kretsloppsplanen behöver mål och åtgärder förankras hos berörda förvaltningar och kommunala bolag och förbund, åtminstone på en mer övergripande nivå (ekonomiskt).</p> <p>Under planperioden ska kretsloppsplanen inarbetas i planerings- och budgetprocessen utifrån lagd tidplan. Det bedöms också vara centralt att kommunen genom sin planerings- och budgetprocess efterfrågar kretsloppsplanens genomförande och uppföljning på samma sätt som för andra strategiska dokument.</p>
Renhållningstaxa	<p>I renhållningstaxan regleras avgifter för tjänster och abonnemang kring insamling och omhändertagande av hushållsavfall. Med avgifter är det</p>

	<p>enligt miljöbalken möjligt att miljöstyra, det vill säga avgifterna kan styra mot en bättre miljö utan koppling till de faktiska kostnaderna.</p> <p>Avgifterna ska vara synkroniserade med föreskrifterna.</p>
Tillsyn	<p>Kommunen utövar tillsyn. Genom tillsyn följs tillståndspliktiga verksamheter upp avseende krav enligt gällande tillstånd. Det går också att informera och genom rådgivning ge stöd till verksamheter i syfte att exempelvis minimera avfallsmängder. Med fördel kan samarbete ske mellan tillsynsmyndighet och exempelvis renhållare och VA-huvudman.</p>
Upphandling	<p>Upphandling är ett av de starkaste instrumenten som kommunen har för att uppnå kretsloppsplanens mål och åtgärder. Med upphandling kan kommunen och dess verksamheter styra inköp av tjänster och material som är exempelvis mer miljövänliga eller styr mot minskade avfallsmängder.</p> <p>Det är viktigt att det finns ett fungerande samspel mellan inköpande verksamheter och upphandlare för att nå framgång. Gemensamma riktlinjer och policys är viktiga att utveckla för att kunna arbeta med hållbarhetskrav i upphandling.</p> <p>Upphandlingsmyndigheten har tagit fram stöd och mallar gällande hållbarhet och miljö.</p>
Årsredovisning	<p>I årsredovisningen summeras föregående års verksamhet och ekonomi. Uppföljning av kretsloppsplanens åtgärder bör vara en del i årsredovisningen.</p>
Översiktsplan	<p>Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Den ska spegla den politiska majoritetens uppfattning och beslutas av kommunfullmäktige. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanering har en central roll i arbetet mot ett mer hållbart samhälle. I avvägningen mellan olika allmänna intressen bör den mest miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbara utvecklingen vara styrande.</p> <p>Kretsloppsplanen bör ses som en underordnad del av översiktsplanen.</p>

UPPFÖLJNING

Mål och indikatorer är i stort sett desamma för kommunerna i Hälsingland, men det finns även helt lokala åtgärder. Syftet med att ha en gemensam grund för kretsloppsplanerna är att kunna skapa samordning vid genomförande och uppföljning av planerna. Vissa åtgärder är också gemensamma med Gävleborg även om de formuleras olika.

Åtgärderna kan ändras under planperioden i syfte att bättre kunna uppnå mål och indikatorer. Om det visar sig att den ekonomiska insatsen ej står i rimlig proportion till den miljö- och klimatnytta som antas uppkomma kan åtgärderna också behöva revideras.

I samband med beslut om kretsloppsplanen ska också förslag på lokal kretsloppsplanegrupp beslutas inklusive gruppens ansvar och mandat. Den bör inneha en eller två samordnare med deltagare från kommunens berörda verksamheter. Denna grupp har ansvaret för att kretsloppsplanen planeras, genomförs och följs upp på kommunnivå. I samband med detta beslut ska också den politiska förankringen under planperioden anges.

Söderhamns lokala kretsloppsplanegrupp föreslås ha ansvar för planens samordning, genomförande samt uppföljning. Representanter i gruppen kommer vara från både förvaltningar och bolag samt från de verksamheter som är mest berörda av kretsloppsplanens olika åtgärder. Samordning av gruppen föreslås ske via lämpliga tjänster på kommunstyrelseförvaltningen och Söderhamn Nära. De personer som får ansvar för samordningen föreslås även vara kommunens representanter i den regionala kretsloppsplanegruppen Hälsingland. Arbetet med genomförande av kretsloppsplanen ska präglas av samverkan både lokalt och mellan kommunerna i Hälsingland. De för Söderhamn inledningsvis viktigaste åtgärderna att samverka lokalt kring, är införande av källsortering inom kommunkoncernens verksamheter. Ett annat nytt område är nedskräpning, där samverkan också är en nyckelfaktor för att kommunen ska lyckas att vara ett föredöme.

Uppföljning av kretsloppsplanen föreslås ske på samma sätt som för översiktsplanen och andra övergripande planer. Indikatorerna som anges i planen kan föras in i de digitala system som kommunkoncernen använder. Utöver detta har den lokala kretsloppsplanegruppen fortlöpande uppföljning vid regelbundna möten under året.

De lokala samordnarna föreslås ingå i en regional kretsloppsgrupp Hälsingland med syfte att koordinera löpande planering och uppföljning samt behov av nya regionala nätverk gällande avsnitt:

- Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter
- Källsortering i kommunens verksamheter
- Slam, fett och latrin
- Nedskräpning
- Nedlagda deponier
- Näringsliv och samhälle

Avfall Hälsingland, nätverket mellan renhållarna, kommer att koordinera planering och uppföljning inom:

- Förebygga och återanvända hos hushåll
- Källsortering hushållsavfall
- Grovavfall från hushåll
- Farligt avfall från hushåll
- Omhändertagande av matavfall

BILAGA 1. MÅLGRUPPER OCH ANSVAR

Det finns många aktörer som har möjlighet och ansvar att bidra till att förverkliga målen med kretsloppsplanen. Nedan beskrivs planens målgrupper och hur de berörs av planen.

KOMMUNALA VERKSAMHETER

Kommunstyrelseförvaltningen

- Koncernövergripande perspektiv och sammanhållande planering
- Implementera kretsloppsplanen i kommunens styrningssystem
- Inkludera kretsloppsplanen i kommunens uppföljning
- Efterfråga framdrift när det gäller mål, indikatorer och åtgärder
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter”, ”Källsortering i kommunens verksamheter” samt ”Nedlagda deponier”

Fysisk planering

- Att ta hänsyn till avfalls- och resurshushållningsfrågor i hela plan- och byggprocessen
- Ansvar för åtgärder under ”Näringsliv och samhälle”

Hållbarhet (hållbarhetsstrateg)

- Att samordna kretsloppsplanen och hitta synergier med kommunens övriga hållbarhetsstrategiska arbete
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens/bolagets verksamhetsplan
- Ansvar särskilt inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter”, ”Källsortering i kommunens verksamheter” samt ”Näringsliv och samhälle”

Bygg och miljö

- Att ta hänsyn till avfalls- och resurshushållningsfrågor i hela plan- och byggprocessen
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens/bolagets verksamhetsplan
- Ansvar inom ”Farligt avfall”, ”Slam, fett och latrin” samt ”Näringsliv och samhälle”

Upphandlings- och inköpsansvariga

- Att ta hänsyn till avfallsförebyggande och resurshushållande aspekter i det strategiska och operativa arbetet med upphandling och inköp

- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens/bolagets verksamhetsplan
- Att utforma upphandlingar så att avfall förebyggs och resurshushållning främjas
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter”

Faxeholmen

- Att möjliggöra återvinning, att förebygga avfall och hålla rent och snyggt
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i bolagets verksamhetsplan
- Att skapa förutsättningar för sortering och återvinning i bostäder och lokaler
- Att förebygga bygg- och rivningsavfall och förespråka återbruk av rivningsavfall
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter”, ”Källsortering i kommunens verksamheter” samt ”Nedskräpning”.

Kultur- och samhällsservice

- Att möjliggöra återvinning, att förebygga avfall och hålla rent och snyggt
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens verksamhetsplan
- Att skapa förutsättningar för sortering och återvinning i lokaler
- Att förebygga bygg- och rivningsavfall och möjliggöra återbruk av rivningsavfall
- Att hålla rent och snyggt och att upplåta mark för återvinning
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter”, ”Källsortering i kommunens verksamheter”, ”Nedskräpning” samt ”Nedlagda deponier”.

Barn och utbildning

- Att arbeta med lärande för hållbar utveckling
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens verksamhetsplan
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter” samt ”Källsortering i kommunens verksamheter”
- Att minska matsvinn, öka sortering och förebygga avfall där det är möjligt

Omvårdnad

- Att minska matsvinn, öka sortering och förebygga avfall där det är möjligt
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens/bolagets verksamhetsplan

- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter” samt ”Källsortering i kommunens verksamheter”

Kostavdelningen

- Att minska matsvinn och öka återvinning
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i verksamhetsplanen
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter” samt ”Källsortering i kommunens verksamheter”

Söderhamn Nära som VA-huvudman

- Hantering av slam från kommunala avloppsreningsverk, potentiell mottagare/behandlare av slam från enskilda avlopp samt arbete för att minska utsläpp av farliga ämnen till avlopps nätet
- Framtida behandling av slam från kommunala avloppsreningsverk
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förvaltningens/bolagets verksamhetsplan
- Ansvar inom målområde ”Slam, fett och latrin” avseende slam från kommunala avloppsreningsverk.

Söderhamn Nära som renhållare

- Att öka återvinningen av material, att förebygga avfall och att arbeta med beteendeförändrande insatser
- Att ta med kretsloppsplanen i det årliga arbetet med verksamhetsplanering och inarbeta relevanta mål och åtgärder i förbundets verksamhetsplan
- Ansvar inom målområde ”Förebygga och återanvända hos hushåll, ”Källsortering hushållsavfall”, ”Grovvavfall från hushåll”, ”Farligt avfall”, ”Omhändertagande matavfall” samt ”Slam, fett och latrin”.

Kommunala förbund

- Kommunalförbundet Hälsingland har under kretsloppsplanens framtagande ställt sig positiv till inriktningen i planen och kan bidra till genomförande av flera åtgärder i sin ordinarie verksamhet.
- Hälsinglands Utbildningsförbund har ställt sig positiv till inriktningen i planen. Förbundet bedriver verksamhet i kommunala lokaler och välkomnar en utbyggnad av källsortering. Förbundet har utbildningar som kan komma att bidra till flera åtgärder i planen, däribland utbildningar inom bygg- och anläggning där återbruk av byggmaterial är relevant.

REGIONALA ORGANISATIONER

Länsstyrelsen Gävleborg

- Samordning med regionalt miljömålsarbete och andra länsövergripande strategier och planer
- Delaktighet och stöd vid igångsättning och genomförande av regionala projekt
- Stöd vid bidragsansökningar och bidragsprojekt
- I kretsloppsplanen särskild koppling till "Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter", "Slam, fett och latrin", "Nedskräpning", "Nedlagda deponier" samt "Näringsliv och samhälle"

Region Gävleborg

- Samordning med regionalt utvecklingsarbete och andra länsövergripande strategier och planer
- Delaktighet och stöd vid igångsättning och genomförande av regionala projekt
- Stöd vid bidragsansökningar och bidragsprojekt
- I kretsloppsplanen särskild koppling till "Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter", "Nedskräpning" samt "Näringsliv och samhälle"

NÄRINGSLIV

- Efterfråga och engagera inom regionalt utvecklingsarbete, cirkulär ekonomi och hållbar utveckling
- I kretsloppsplanen särskild koppling till "Förebygga och återanvända i kommunens verksamheter" samt "Näringsliv och samhälle"

INTRESSEORGANISATIONER

- Efterfråga och engagera inom regionalt utvecklingsarbete, cirkulär ekonomi och hållbar utveckling
- I kretsloppsplanen särskild koppling till "Grovvavfall från hushåll" samt "Näringsliv och samhälle"

PRIVATPERSONER

- Efterfråga och engagera inom regionalt utvecklingsarbete, cirkulär ekonomi och hållbar utveckling
- I kretsloppsplanen särskild koppling till "Förebygga och återanvända hos hushåll", "Källsortering hushållsavfall", "Grovvavfall från hushåll" samt "Farligt avfall"

BILAGA 2. BESKRIVNING AV KOMMUNENS NUVARANDE AVFALLSHANTERING

Insamling av mat- och restavfall sker via hämtning i kärl vid fastighet. Matavfallet transporteras till biogasanläggning där fordonsgas utvinns och återstående rest omhändertas som växtnäring till jordbruk. Restavfall transporteras till avfallsförbränningsanläggning för energiutvinning.

Grovavfall, eller skrymmande avfall som är definitionen, lämnas normalt på kommunens återvinningscentral. I en del kommuner tillämpas mobil insamling via särskilda körscheman, exempelvis under våren. Budning (hämta grovavfall vid fastighet) via renhållaren är också ofta möjligt, normalt kopplat till en avgift. Vid de flesta ÅVC kan även verksamhetsavfall lämnas från mindre företag mot avgift.

Farligt avfall kan lämnas vid återvinningscentraler eller av kommunen hänvisad plats. För fastigheter med enskilda avlopp hämtas slam i särskilda slambilar för avlämning till godkänd mottagning, ofta vid kommunalt avloppsreningsverk.

GRUNDFAKTA

Hälsingland, 2019	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn
Invånare	26 888	37 607	18 949	9477	11 670	25 643
Villor	7725	10 237	6192	3790	3709	7504
Lägenheter	6184	8693	3476	1243	2137	5797
Fritidshus	2852	4685	3835	1829	1639	3679
Nuvarande insamlingssystem, villor	Separata kärl 77 % Blandat mat- och restavfall 23 %	Separata kärl 84 % Blandat mat- och restavfall 16 %	Separata kärl 50 % Blandat mat- och restavfall 50 %	Separata kärl 3 % Blandat mat- och restavfall 97 %	Separata kärl 75 % Blandat mat- och restavfall 25 %	Separata kärl 89 % Blandat mat- och restavfall 11 %

Hälsingland, 2019	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn
Andel enskilda avloppsanläggningar per en- och tvåfamiljshus, %	41	42	46	57	-	32

AVFALLSMÄNGDER OCH ÅTERVINNING

Grönt: 20 % bättre än medel Sverige, Röd: 20 % sämre än medel Sverige (anges bara där det går att värdera).

Avfall web, 2019	Förslag indikator 2025	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn	Sverige
Mängd kommunalt exkl. slam och trädgårdsavfall, kg/person	Minska jfr 2019	485	442	625	507	371	669	496
Mängd insamlat matavfall, kg/person	-	33	52	17	0	34	25	36
Mängd insamlat restavfall, kg/person	Minska 25 % jfr 2019	191	151	197	264	148	220	161
Andel hushållsavfall till materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, %	-	30	38	27	28	33	32	36
Andel matavfall som behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tillvaratas, %	40 %	27	43	14	0	28	21	27

Avfall web, 2019	Förslag indikator 2025	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn	Sverige
Mängd förpackningar och returpapper i restavfall villa, kg/hushåll*vecka	Minska 20 % jfr 2019	2,4	1,8	2,0	2,3	1,7	1,6	1,7
Mängd förpackningar och returpapper i restavfall lägenhet, kg/hushåll*vecka	Minska 20 % jfr 2019	1,2	1,2	2,0	1,6	1,2	1,7	1,5
Mängd farligt avfall i restavfall villa, g/hushåll*vecka	0	5,1	7,4	6,3	1,5	1,8	0,6	
Mängd hushållsavfall till deponering, kg/person	För kommuner som deponerar > 2 kg/person ska mängden till deponering minska med 50 % till 2025 jämfört med 2019. Övriga kommuner ska även fortsatt understiga 2 kg/person.	16	1,6	20	20	21	23	7,1

KUNDOMDÖMEN

Andel som är ganska eller mycket nöjda på 5 gradig skala. Grönt: + eller - 5 % enheter för färgindelning jämfört med Sverige medel.

Avfall web, 2019	Förslag indikator 2025	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn	Sverige
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus	-	92	87	95	93	98	94	86
Nöjdhet enkelhet lämna grovavfall	75 %	83 %	67 %	73 %	77 %	83 %	73 %	-
Nöjdhet besök ÅVC	90 %	97	88	96	95	98	94	88
Nöjdhet tillgänglighet ÅVC	-	79	75	75	78	76	80	76
Nöjdhet lämna grovavfall till återanvändning ÅVC	85 %	87	84	87	78	87		70
Nöjdhet information om källsortering	-	88	79	73	69	76	75	77
Nöjdhet tillgänglighet lämna farligt avfall	80 %	80	70	72	70	74	76	72

ÅVC= Återvinningscentral. Kommunens ansvar via renhållaren. Grovavfall och farligt avfall från hushåll.

BILAGA 3. UPPFÖLJNING FÖREGÅENDE AVFALLSPLAN

Grönt: Mål uppfyllt

Måluppföljning, 2019	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn
1. Minst 75 % av hushållen ska vara ganska eller mycket nöjd med möjligheten att lämna till återbruk vid ÅVC	87 %	84 %	87 %	78 %	87 %	88 %
2. Matsvinnet per portion ska minska i kommunal offentlig verksamhet (nivån bestäms i samråd med kommunernas kostorganisationer)						
3. Mängden insamlat kärllavfall ska minska till <210 kg/person	224	203	214	264	183	246
4. Farligt avfall samt elavfall ska inte förekomma i kärll- och säckavfallet, kg/hushåll*vecka, 2018 (2015)	Villa 0,04 (0,04) Lägenhet 0,03 (0)	Villa 0,04 (0,01) Lägenhet 0,03 (0)	Villa 0,06 (0,06) Lägenhet 0,04 (0,04)	Villa 0,1 (0,01) Lägenhet 0,11 (0)	Villa 0,21 (0,04) Lägenhet 0,11 (0)	Villa 0,04 (0,05) Lägenhet 0,01 (0,03)
5. Förpacknings- och tidningsmaterial ska på sikt inte förekomma i kärll- och säckavfallet. Till 2020 ska mängden understiga 70 kg/person (98 kg år 2012). <i>OBS: Mäts ej i detta mått längre. Nu anges det i kg/hushåll*vecka. Värderna i detta mått finns från 2015 och 2018. Utvärdering sker genom andel motsvarande den som anges i målet (98 till 70 kg motsvarar minskning med 29 % fast med jämförelse 2015 till 2018. Nästa plockanalys sker 2021.</i>	Villa minskning 27 % Lägenhet minskning 42 %	Villa ökning 23 %	Villa minskning 55 % Lägenhet minskning 50 %	Villa ökning 113 % Lägenhet ökning 40 %	Villa minskning 45 %	Villa minskning 41 % Lägenhet ökning 5 %

Måluppföljning, 2019	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn
6. Minst 75 % av hushållen ska vara ganska eller mycket nöjd med information om sortering av hushållsavfall (67 % år 2013)	88 %	79 %	73 %	69 %	88 %	72 %
7. Minst 80 % av hushållen ska vara ganska eller mycket nöjd med information om sortering av hushållens farliga avfall (75 % år 201)	82 %	69 %	71 %	75 %	82 %	66 %
8. Minst 80 % av hushållen ska vara ganska eller mycket nöjd med tillgänglighet för att lämna hushållens farliga avfall (69 % år 2013)	80 %	70 %	72 %	70 %	80 %	75 %
9. Minst 50 % av matavfallet ska källsorteras. Målet är att insamlat matavfall skall energiutvinnas utifrån bästa möjliga klimatnytta och återförsel av näring ska vara påbörjad Nyckeltal "Andel av uppkommet matavfall som går till biologisk behandling (%)"	36 %	58 %	23 %	3 %	38 %	28 %
10. Minst 70 % av hushållen ska tycka att det är ganska eller mycket enkelt att lämna eller på annat sätt bli av med grovavfall (69 % år 2013)	83 %	67 %	73 %	77 %	83 %	73 %
11. Minst 90 % av hushållen ska vara ganska eller mycket nöjd efter besök vid kommunens återvinningscentral	97 %	88 %	96 %	95 %	97 %	92 %
12. Antalet latrinkärl ska minska med minst 50 % (sedan 2012)	Värde saknas	Minskat med 76 %	Minskat med 28 %	Ökat med 303 %	Värde saknas	Minskat med 96 % (2017)

Måluppföljning, 2019	Bollnäs	Hudiksvall	Ljusdal	Nordanstig	Ovanåker	Söderhamn
13. Alla nedlagda kommunala deponier med riskklass 1 och 2 ska vara undersökta enligt MIFO 2 ⁴ och behov av åtgärder fastställda. Ett åtgärdsprogram ska tas fram inklusive ansvar och finansiering						

Åtgärder, 2020	Ansvar	Utvärdering 2020, prel. bedömning
Ta fram informations- och kommunikationsplan för uppfyllande av strategier och mål i hela avfallsplanen.	Avfall Hälsingland	Klart
Fortlöpande sammanställa, analysera och delge nyheter från nationell/regional nivå till lokal nivå samt vid behov initiera utbildnings- eller informationsinsatser.	Avfall Hälsingland	Klart
Ta fram rutiner för att avfallshantering kommer in tidigt i kommunens planärenden.	Respektive renhållare	Klart
Förstärkt information till hushållen om hantering av farligt avfall inklusive mediciner och vattenbaserad färg.	Avfall Hälsingland	Klart. Fortlöpande arbete.
Utveckla metoder för säker hantering och förbättrad servicenivå för insamling av farligt avfall (inklusive elavfall).	Avfall Hälsingland	Utrett. Fortlöpande arbete.
Utveckla tillsynsrutiner för uttjänt elektronik.	Miljönämnd	Ej klart

⁴ MIFO fas 1 är en orienterande studie. Riskklassningen av området görs utifrån besök på platsen och tillgängliga uppgifter om vilken verksamhet som bedrivits, vilka ämnen som hanterats m.m. MIFO fas 2 är en översiktlig undersökning av föroreningssituationen på platsen. Syftet är främst att kontrollera om det finns föroreningar och i vilka halter dessa förekommer samt spridningsvägar.

Åtgärder, 2020	Ansvar	Utvärdering 2020, prel. bedömning
Se genomförandeplan matavfall.	Respektive renhållare	Klart, pågår
Utreda behov av insamlingssystem för grovavfall anpassade till förutsättningar i Hälsingland, landsbygd och skärgård.	Avfall Hälsingland	Utrett, fortlöpande
Analysera behov och anpassa service ÅVC.	Respektive renhållare	Utrett, åtgärder vidtagna
Lokal åtgärd Söderhamn Insamling av ris. Ris behövs till Söderhamns biogasanläggning.	Renhållare	Ris samlas in för att användas i komposteringsprocessen av slam
Införa taxa som styr mot en minskad användning av latrinkärl.	Respektive renhållare	Söderhamn pågår
Utreda hantering och alternativ till latrinkärl.	Avfall Hälsingland	För att förbättra arbetsmiljön har ett pantsystem för latrinkärl inrättats. Införandet av taxa för att minska antalet latrinkärl avvaktas till annan lösning för avfallet finns.
Lokal åtgärd Nordanstig Utveckla hantering av slam från enskilda brunnar.	Nordanstig	Bara Nordanstig
Initiera en regional samverkansgrupp kring nedlagda deponier.	Kommunstyrelse	Klart
Lokala åtgärder Ovanåker, Söderhamn	Kommunstyrelse	Söderhamn; Pågår åtgärden ingår i åtgärdsplan.

Åtgärder, 2020	Ansvar	Utvärdering 2020, prel. bedömning
Kommunens prioriterade deponier ska bedömas enligt MIFO 1 ⁵ senast 2015.		
Genomföra MIFO 2 ⁶ av de deponier där det behövs.	Kommunstyrelse	Ej klart
Framtagande av åtgärdsprogram för nedlagda kommunala deponier inklusive ansvar och finansiering.	Kommunstyrelse	Ej Klart

⁵ MIFO fas 1 är en orienterande studie. Riskklassningen av området görs utifrån besök på platsen och tillgängliga uppgifter om vilken verksamhet som bedrivits, vilka ämnen som hanterats m.m.

⁶ MIFO fas 2 är en översiktlig undersökning av föroreningsituationen på platsen. Syftet är främst att kontrollera om det finns föroreningar och i vilka halter dessa förekommer samt spridningsvägar.

BILAGA 4. PLANENS FRAMTAGANDE OCH SAMRÅD

Framtagandet av kretsloppsplan har skett i samarbete mellan alla kommuner i Gävleborg. Länsstyrelsen och Region Gävleborg och andra regionala aktörer har deltagit i vissa delar.

Kretsloppsplanen har tagits fram av en lokal kretsloppsplanegrupp med representanter från berörda verksamheter i kommunen. Arbetet har skett i nära samarbete mellan Söderhamns kommun och Söderhamn Nära. I gruppen har företrädare för barn- och utbildningsförvaltningen, bygg- och miljöförvaltningen, kommunstyrelseförvaltningen, kultur- och samhällsserviceförvaltningen, omvårdnadsförvaltningen, Söderhamn Nära och Faxeholmen deltagit. Samordnaren för gruppen har även ingått i den regionala kretsloppsplanegruppen i Hälsingland och Gävleborg, grupper som drivits av en extern samordnare.

Kommunstyrelsens ordförande/kommunalråd och vice ordförande fick i inledningen av arbetet information om kretsloppsplanens viktigaste delar och vad den kommer innebära för kommunala verksamheter och bolag. Kommunstyrelsen har informerats när mål och åtgärder, samt de ekonomiska konsekvenserna fanns framtagna. I augusti 2020 tog kommunstyrelsen ställning till att kretsloppsplanen kan gå ut på samråd. Förankring har även skett i Hälsingerådet.

Processen med framtagandet påbörjades hösten 2019. Följande seminarier har genomförts;

- 23 oktober, Startseminarium
- 6 november, Avfallsförebyggande upphandling
- 4 december, Avfallshantering i flerbostadshus
- 23 januari, Matsvinn
- 29 januari, Hållbar plastanvändning och förebygga nedskräpning
- 19 februari, Slam från enskilda avlopp och avloppsverk

Mindre workshops har genomförts kring nedlagda deponier, slam och förbränning. Olika arbetsgrupper har utsetts för ökad fokusering i vissa frågor.

För seminarier med mera har en gemensam websida fungerat som extern kommunikationslänk använts, www.kretsloppsplangavleborg.se. På denna portal går det att utläsa program och dokumentationer.

Samrådsprocessen har skett löpande under planarbetet inom kommunen.

Internt samråd av förslag kretsloppsplan har delgetts Söderhamns kommuns alla anställda under perioden 8 maj-29 maj via intranätet.

Utställning och samråd av kretsloppsplanen gjordes 1 september- 31 oktober 2020.

Söderhamns kommun har därefter samrått med bostadsbolaget Faxeholmen gällande åtgärder som berör bolaget.

Efter utställning och samråd har kretsloppsplanen justerats med anledning av inkomna synpunkter (se samrådsredogörelse).

BILAGA 5. MILJÖBEDÖMNING

INLEDNING

Enligt 6 kap miljöbalken (1998:808) ska en myndighet eller en kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Planen bedöms inte medföra att betydande negativ miljöpåverkan i enlighet med 6 kap miljöbalken (1998:808). Beslut om detta sker kommunstyrelsen i samband med att planen hanteras inför kommunfullmäktige.

Kretsloppsplanen tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och nationella miljömål och planen innehåller inga mål eller åtgärder som bedöms medföra negativa miljöeffekter. Däremot bedöms positiva miljöeffekter uppstå, främst för klimat, resursanvändning och giftfri miljö.

I planens syfte anges att prioriteringar i planen bygger på att vi kan skapa största möjliga nytta för miljö, klimat och Hälsinglands utveckling samtidigt som det genererar ekonomiska fördelar.

Miljöbedömningen sker utifrån Agenda 2030 och dess hållbarhetskriterier – ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. I Brundtlandrapporten kan man läsa att definitionen för hållbar utveckling är: "En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".

I kretsloppsplanen avses följande utifrån dessa kriterier;

Miljömässig eller ekologisk hållbarhet, handlar om att hushålla med naturresurser för människor och andra organismer, utan att skada naturliga systems möjligheter att förse samhällen och människor med naturresurser och ekosystemtjänster på lång sikt.

I kretsloppsplanen avses främst

- Klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- Markpåverkan

Ekonomisk hållbarhet, handlar om att motverka fattigdom, och att alla ska ha råd att tillgodose sina grundläggande behov i relation till jordklotets ändliga resurser, det vill säga en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten.

I kretsloppsplanen avses främst

- Kommunens ekonomi (skattemedel)
- Hushållens ekonomi
- Företagens ekonomi

Social hållbarhet, handlar om att sträva mot ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls.

I kretsloppsplanen avses främst

- Hushållens nöjdhet med service och tjänster
- Jämlikhet och delaktighet i samhällsutveckling
- Tillgodoseende av mänskliga behov

KRAV OCH RIKTLINJER

Naturvårdsverket anger att avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av hur den miljöbedömning av planer och program som krävs enligt 6 kap. miljöbalken har genomförts. I de fall en miljöbedömning inte har bedömts nödvändig ska en behovsbedömning enligt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar redovisas.

Syftet med kommunens avfallsplan avgör hur arbetet med att ta fram eller revidera planen organiseras och genomförs. Med utgångspunkt i att syftet ska uppnås utvecklas mål, strategier och förslag på åtgärder. Att återkoppla till syftet är väsentligt under hela processen med att ta fram planen. Ett väl definierat syfte ger också god vägledning i arbetet med miljöbedömningsprocessen då möjliga alternativ ska identifieras, beskrivas och bedömas utifrån syftet med planen. Syftet med att ta fram en ny plan eller revidera den gamla kan variera över tid och vara olika från kommun till kommun, beroende på kommunens arbetsinriktning och behov.

MILJÖPÅVERKAN

I kapitel "Framtida insamlingssystem och anläggningar" redovisas behov av förändringar med anledning av kretsloppsplanen. Utifrån detta dras följande slutsatser.

- Mindre betydande förändringar
- Ny förordning om fastighetsnära insamling kan medföra större förändring i hämtningssystem men det är ännu inte klarlagt systemval. Syftet är att öka materialåtervinning. Ansvar ligger hos producenter.

Konsekvenser för en giftfri miljö hanteras främst i kapitel "Förebygga och återanvända", källsortering, farligt avfall från hushåll och nedlagda deponier. Sammantaget bedöms miljökonsekvenserna enligt följande.

- I princip enbart positiva förändringar

Konsekvenser för nedskräpning hanteras i kapitel "Nedskräpning". Sammantaget bedöms miljökonsekvenserna enligt följande.

- I princip enbart positiva förändringar

Med utgångspunkt från Sveriges miljö kvalitetsmål kan följande noteras:

- 26 av 34 indikatorer bedöms bidra till miljö kvalitetsmål Begränsad klimatpåverkan.
- 4 av 34 indikatorer bedöms bidra till miljö kvalitetsmål Giftfri miljö där också Grundvatten av god kvalitet och Levande sjöar och vattendrag gynnas.
- 18 av 34 indikatorer bedöms bidra till ökad resurshushållning (God bebyggd miljö)
- 3 av 34 indikatorer bedöms bidra till minskad nedskräpning (God bebyggd miljö)
- 2 av 34 indikatorer bedöms bidra till cirkulära flöden (Begränsad klimatpåverkan, God bebyggd miljö)

Dessutom bidrar en indikator främst till förmån för bättre arbetsmiljö.

Flera åtgärder bidrar dessutom till miljö kvalitetsmålet Hav i balans och Levande kust och skärgård.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Samttaget bedöms ekonomiska konsekvenser enligt följande:

- Åtgärdande av deponier innebär ekonomiska negativa konsekvenser.

- Införande av källsortering i kommunala verksamheter medför initiala kostnader (investering). På sikt kommer dessa kostnader uppbäras av minskade behandlingskostnader, inte minst med tanke på förbränningskatt och ökade klimatskatter.

SOCIAL HÅLLBARHET

Sociala konsekvenser erhålls främst av område Förebygga och återanvända hos hushåll, Källsortering och materialåtervinning hushållsavfall, grovavfall från hushåll, nedskräpning och näringsliv och samhälle.

FN:s barnkonvention är också central i sammanhanget då den tar sin utgångspunkt i barnens rättigheter. Den bygger på fyra grundläggande principer som beaktas när det gäller frågor som rör barn. Så här ser vi att barnrättsperspektivet tas till vara i kretsloppsplanen:

- Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnet egen åsikt och erfarenhet.
- Artikel 6: Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Här handlar det inte enbart om fysisk hälsa utan även om den psykiska, moraliska, andliga och sociala utvecklingen.
- Artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Hänsyn ska tas till barnets åsikter i frågor som berör honom eller henne, hänsyn ska tas till barnets ålder och mognad.

Sammantaget bedöms sociala konsekvenserna enligt följande:

I utveckling av möjligheter att förebygga och källsortera ska jämlika möjligheter beaktas för samtliga människor. Åtgärder kommer under planperioden att omfatta insatser mot kommunala verksamheter, bland annat skola, och hushåll i både villabebyggelse och lägenheter. Tillgänglighet och möjligheter att lämna grovavfall och farligt avfall är med i planens ambitioner och i dessa delar ska strävan vara att uppnå jämlika och hållbara förutsättningar.

Inom nedskräpning ligger stort fokus på att involvera barnens engagemang i form av skräpplockardagar och att under planperioden genomföra återkommande insatser i samhället kring nedskräpning där alla har ett ansvar.

För verksamheter och företag kommer insatser för ökad cirkulär ekonomi att genomföras där alla företag måste behandlas jämlikt i syfte att de också ska bidra till en mer hållbar utveckling i samhället.

Kretsloppsplanen bedöms inte innebära att någon av artikel 2,3,6, och 12 i barnkonventionen påverkas negativt. I genomförandet behöver vi se till att ge barn samma möjlighet fast de har olika förutsättningar när det gäller bostadsform, i olika bygder, skolor och språk med mera. I samband med att bostadsnära insamling genomförs enligt gällande förordning måste trafik och buller beaktas i boendemiljöer, främst där barn bor och vistas.

Mycket av planens hela syfte är att bidra med insatser i samhället som medför en mer hållbar utveckling där framförallt barn och unga ges en ökad framtidstro och delaktighet i så stor utsträckning som möjligt.

BILAGA 6: ORDLISTA

Avfall

Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin/Avfallstrappan

Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin regleras i ramdirektivet om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning genom olika bestämmelser i miljölagstiftningen. Styrmedel som förbuden mot att deponera brännbart och organiskt avfall verkar också för att uppfylla avfallshierarkin. Översta steget är att förebygga – minska avfallens mängd och farlighet, därefter följer förberedelse för återanvändning, återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning – exempelvis energiåtervinning och sist bortskaffande – exempelvis genom deponering.

Avfallstaxa

Avgift som kommunen tar ut för att finansiera hantering av det avfall som kommunen ansvarar för.

Cirkulär ekonomi

Cirkulär ekonomi är en ekonomi där avfall i princip inte uppstår, utan resurser kan behållas i samhällets kretslopp eller på ett hållbart sätt återföras till naturen.

Farligt avfall

Ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en * i bilaga 4 till avfallsförordningen, som innehåller en förteckning över egenskaper som gör att avfall ska anses vara farligt avfall, eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen. Det gäller exempelvis ämnen som kan vara hälsoskadliga, smittförande, miljöfarliga, brandfarliga eller explosiva.

Fastighetsnära insamling

Insamling vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten. Förberedelse för återanvändning är ett återvinningsförfarande. Enligt definitionen innebär det att kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling. Detta kan ske genom mottagningshall eller containrar för återanvändning på ÅVC och andra återanvändningstjänster.

Förebyggande av avfall

Åtgärder som vidtas för att förebygga att det över huvud taget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande. Förebyggande är det översta steget i EU:s avfallshierarki.

Grovavfall

Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Grön Flagg

Ett lärande program med certifiering inom hållbarhet som drivs av Håll Sverige Rent. Programmet ger kunskap om hållbar utveckling till direkt handling. Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools. Medlemsskolorna granskas och certifieras efter Grön Flaggs riktlinjer.

Håll Sverige Rent

En ideell stiftelse som arbetar mot nedskräpning, för återvinning och ökad miljömedvetenhet.

Hushållsavfall

Avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Kommunens verksamhetsavfall

Sådant avfall som uppstår vid kommunens verksamheter (till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg, kommunkontor, reningsverk) som inte är hushållsavfall.

Kranmärkt

En nationell hållbarhetsmärkning av Svenskt Vatten för verksamheter som väljer kranvatten istället för förpackat vatten.

Matavfall

Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal. Matsvinn Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Producentansvar

Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering.

Återanvändning/återbruk

En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.

Återvinning

En avfallshantering som beskrivs i bilaga 2 till Avfallsförordningen eller som på annat sätt innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

BILAGA 7. SAMRÅDSREDOGÖRELSE

INLEDNING

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) ska samråd ske enligt följande;

- 18 § Avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av hur samråd enligt 15 kap 42 § miljöbalken angående förslag till ny renhållningsordning har genomförts, och vilka aktörer som har deltagit i samråd.

SAMRÅDETS GENOMFÖRANDE

Utställning och samråd av kretsloppsplanen gjordes 1 september- 31 oktober 2020. Under tiden delgavs planen både digitalt på kommunens hemsida samt fysiskt på några platser i kommunen; i kommunens kundtjänst, Söderhamns stadsbibliotek, Tempo i Stråttjärna, Konsum Variant i Bergvik, ICA i Trönö, ICA Nyplan Sandarne och Ljusne bibliotek). Ett brett utskick med information om samrådet gjordes internt i kommunen till nämnder och bolagsstyrelser, till grannkommuner, myndigheter, företag, föreningar och intresseorganisationer med flera. Synpunkter kunde lämnas via e-post eller brev.

LÄMNANDE SYNUNKTER OCH KOMMENTARER

Synpunkterna kommenteras nedan och summeras slutligen i förslag på revidering som föreslås i planen med anledning av inkomna synpunkter. Om synpunkten medför ändring i planen anges detta Tillgodoses. Längst ned finns en tabell som utvecklar på vilket sätt.

Svar från	Synpunkt	Kommentar
Bygg- och miljönämnden	Bygg- och miljöförvaltningen anser att kretsloppsplanen som helhet är bra. Den innehåller de delar som ska finnas med enligt Naturvårdsverkets vägledning. A. S 13 Kontrollplanen ska innehålla uppgifter om avfall, ändringen trädde i kraft 2020-08-01	Samtliga synpunkter tillgodoses, se kommentar nedan. A: Text läggs till B: Text tas bort i syfte, målet är att latrinkärl minskar under planperiod, se kapitel Slam, fett och latrin C: Förenklas

	<p>B. S 15 Borde också framgå varför latrinkärl ska upphöra, inte bara att det ska göra det.</p> <p>C. S 18. 20:12, ordval som är väldigt svåra att förstå (decentralisera och suboptimering)</p> <p>D. 20:13, meningsuppbyggnaden gör att texten inte går att förstå, samt vad betyder "leveranser i bur på båt"?</p> <p>E. S 24. Står följande: Plast och textilier föreslås prioriteras högt då de har stor klimatpåverkan (plast även vattenmiljöer). Känns som att det fattas något i parentes. Menar man att plast även har stor påverkan i vattenmiljöer?</p> <p>F. S 26. Står följande: "20:43. Senast 2021 bilda en kommunövergripande arbetsgrupp som hanterar främst följande; tillsyn gällande hantering av farligt avfall för företag." Hur är tanken där? Bra med en kommunövergripande grupp men om det är BMN:s tillsyn som avses känns det malplacerat i den gruppen.</p> <p>G. S 28. Står under tillsyn "20:43. Senast år 2025 ta fram riktlinjer för uppströmsarbete för enskilda avlopp samt ansvar och hantering av fettavskiljare." Vad är det för uppströmsarbete som avses? BMN har en inventeringsplan som följs avseende enskilda avlopp. Är det fokus på hushåll på latrinkärl som ska gälla?</p> <p>H. S 31. Står följande: 20:53. Senast år 2021 klarlägga ansvarsfördelning och organisation för dumpning och nedskräpning kopplat till bärläger och liknande lokala dumpningsplatser. Vi kallar det inte för bärläger utan otillåten boplats.</p> <p>I. S 34. Senast år 2021 ska avfallshanteringen ingå som en naturlig del i tillsynen enligt Plan- och bygglagen, främst avseende byggavfall.</p>	<p>D: Åtgärd 20:12 ändras så att den inkluderar denna. Åtgärd tas därmed bort.</p> <p>E: Förtydligas</p> <p>F: Åtgärd tydliggörs</p> <p>G: Ändras till att ange enbart fettavskiljare</p> <p>H: Tillgodoses</p> <p>I: Tas bort, lagkrav</p> <p>J: Tillgodoses</p> <p>K: Tillgodoses</p> <p>L: Tillgodoses</p> <p>M: Justeras</p> <p>N: Tas bort</p>
--	---	---

	<p>Vad menas med denna punkt? Enligt PBL har bygg inte några större befogenheter när det gäller avfallet.</p> <p>J. S 38. Står följande i kolumnen "Behov förändring i Söderhamns kommun": Vägvalsutredning (20: XX) kan medföra ny eller förändrad slamhantering men med stor sannolikhet ej under planperiod 2021 – 2025. Ska det vara 20:XX?</p> <p>K. Bilaga 1. Generellt under Bilaga 1: Bygg- och miljönämnden bör förkortas lika, står både BM och BMN. Numrering på indikatorer har fallit bort i tabell 1:2. Indikator 35, i tabell 1:1 står endast KS som ansvarig men i tabell 1:2 står det KS, KUS och BM, ska det vara så? Kan vara bra att se över båda tabellerna så uppgifterna stämmer.</p> <p>L. Bilaga 3. Står följande: Källsortering är ett lagkrav enligt avfallsförordningen (SFS 2011:927) med stöd av Miljöbalken kap 20 §38 och kommunen ska visa hur detta ska genomföras i en avfallsplan. Även miljöbalkens SFS nummer bör anges (1998:808)</p> <p>M. Sida 77, står följande: Förebyggande arbete för minskade avfallsmängder är ett lagkrav enligt förordning med stöd av Miljöbalken. Vilken förordning? Avfallsförordningen?</p> <p>N. Bilaga 4. Gällande bygg- och miljöns ansvar framgår: Att inkludera avfalls- och resurshushållningsfrågor i arbetet med miljötillsyn. Behöver specificeras vad som menas, i vilken slags tillsyn ska avfall- och resurshållningsfrågor inkluderas?</p>	
Barn- och utbildningsnämnden	<p>A. Åtgärd 20:4 schemalagda måltider</p> <p>Barn- och utbildningsförvaltningens menar att det redan i dag är ett stort fokus på att elevernas scheman ska vara bra ur ett lärandeperspektiv, vilket är skolans uppdrag enligt de statliga styrdokumenterna. Ett förtydligande av åtgärd 20:4 behöver göras för att mer specifikt tala om vad som menas med åtgärden.</p> <p>B. Indikator 29 Deltagande skräpplockardagar</p>	<p>A: Tillgodoses, åtgärden skrivs om.</p> <p>B: Ökat deltagande i skräpplockardagarna bör inte behöva motverka läroplanen. Åtgärden kräver liten utnyttjandetid av elever och personal men ger dels mindre skräp i naturen och god grund för bra beteende i framtiden hos barnen och dess familjer. Flera av kommunens skolor och förskolor deltar regelbundet i kampanjen.</p>

	<p>Barn- och utbildningsförvaltningen påtalar att eleverna är garanterade viss undervisningstid i varje ämne. Då deltagande i Håll Sverige rents skräpplockardagar tar tid från den garanterade undervisningen innebär det att ytterligare läsdagar för eleverna behöver läggas ut för att följa Skollagen. Fler läsdagar för eleverna kan bli problem med att få till lärarnas arbetsår utifrån gällande avtal, vilket medför ökade kostnader för barn- och utbildningsnämnden. Deltagande i Håll Sverige rents skräpplockardagar är också ett oprioriterat område då det inte är skolans huvuduppdrag och aktiviteten inte är något som ingår i läroplansmålen. Hur läraren planerar och genomför sin undervisning kring ekologisk hållbarhet, liksom all annan undervisning, beslutas själva av lärarprofessionen. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att indikatorn tas bort ur kretsloppsplanen.</p> <p>C. Indikator 32 Grön flagg för skolor och förskolor</p> <p>Barn- och utbildningsförvaltningen ser inte att Grön flagg ligger inom det statliga utbildningsuppdraget och ska därmed inte genomföras. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att indikatorn tas bort ur kretsloppsplanen.</p>	<p>C: Söderhamn är en ekokommun och andel skolor och förskolor med grön flagg är ett av ekokommunernas nyckeltal.</p>
Arbetsmarknads- och socialnämnden	<p>Återbruk</p> <p>A. Möbelbanken föreslås bemannas av personal genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder (Resurscentrum/Redo). För budgetansvaret föreslås Arbetsmarknads- och socialförvaltningen alternativt Kommunstyrelsen. Förslagsställarna påtalar att Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret ”...då denna verksamhet på Resurscentrum mer är en service för hela kommunkoncernen”.</p> <p>B. Gällande förslaget avseende möbelåtervinning/möbelbank så beräknar förslagsställarna att kostnaden för ökade hyror är ca. 1 Mkr/år. Till detta kommer ökade driftskostnader med ca. 100.000/år. De driftskostnaderna avser digital katalog och registerverktyg.</p>	<p>A: Åtgärden föreslås bli finansierad via KS anslag (äskande finns till KS).</p> <p>B: Besparingar i möbelinköp finansierar på sikt. Föranleder ingen åtgärd.</p> <p>C: Avfallspedagoger avses arbeta med att vägleda och stödja arbetet i kommunkoncernen med förebyggande och källsortering.</p> <p>En lokal avfallsplanegrupp avser tillsättas för att koordinera arbetet med kretsloppsplanen redan under 2021.</p>

	<p>C. Det krävs kommunövergripande resurser för att stödja och driva arbetet med att genomföra beslutade åtgärder, ta fram handlingsplaner och för återkommande kunskapshöjande åtgärder m.m. Av planen framgår att avfallspedagoger föreslås anställas, men ev. inte förrän 2023.</p>	<p>Tillsättning av avfallspedagog bedöms kräva förberedande utredning om placering, arbetsförhållanden och finansiering.</p>
<p>Kultur- och samhällsservicenämnden</p>	<p>A. Det är ett bra upplägg i planen att både mål och strategier är kopplade till åtgärder och ett genomförande med indikatorer och så vidare, dock finns där vissa frågetecken. Avsnitten som tar upp Uppföljning och Styrmedel är viktiga och kan kanske lyftas fram lite mer i planen. Dessa delar hänger ju starkt ihop med hur planen kan implementeras och vilka arbetsresurser som måste finnas på respektive förvaltning, antingen genom att skapas eller att redan befintliga arbetsresurser kan frigöras för detta arbete. Varje nämnd och särskilt KUS, bör inkomma med en tydlig framställan om hur man ser på sina resursbehov och vilka ansvar som arbetsuppgifterna ska ligga under och hur det kopplar till styrmedlen och arbetet med uppföljning.</p> <p>B. I denna framställan är det också viktigt att KUS tydliggör när de lokala föreskrifterna det vill säga den lokala renhållningsordningen ska uppdateras och vad det innebär för KUS som ansvarig nämnd i ansvar och arbetsuppgifter.</p> <p>C. I planens bilagor finns beskrivet åtaganden och kostnader för kommunens verksamheter. Åtagande bör ej vara låsta till fasta strukturer då kommunens organisation är under förändring.</p> <p>D. Generellt saknas medborgarperspektivet och barnperspektivet.</p> <p>E. Kommunen borde gå från ”offentlig curling” till ”offentlig coachning”. Jobba tillsammans med övriga civilsamhälle, lägga tid och pengar på att påverka enskildas attityder och ansvar. Inte minst när det gäller nedskräpning. KUS verksamheter berörs framförallt av det som rör nedskräpning allmän plats, gatu- och parkmark. Men nedskräpning är inte bara ett problem för kommunen utan för hela samhället.</p>	<p>A: Instämmer. I tjänsteskrivelse till KS-KF bör uppdrag ställas till berörda nämnder att i ordinarie budgetprocess belysa konsekvenser och resursbehov.</p> <p>Under planperioden bör lokala avfallsplanegruppen initiera till berörda nämnder att behandla kretsloppsplanens åtgärder i budgetprocessen.</p> <p>Åtgärder kan under planperioden ändras om förutsättningarna medför att åtgärd inte är relevant eller ej går att genomföra.</p> <p>Föranleder ingen åtgärd i plan.</p> <p>B: Denna del avser avfallsplanen i Renhållningsordningen. Revidering av föreskrifter pågår.</p> <p>Föranleder ingen åtgärd i plan.</p> <p>C: Föranleder ingen åtgärd.</p> <p>D: I bilaga 8 redogörs för den sociala hållbarheten där medborgar- och barnperspektivet lyfts fram. I planens syfte läggs det till att mening om att planen ska tillämpa dessa delar.</p> <p>E: I planens genomförande ingår att initiera samarbeten med berörda parter för att ex minska nedskräpning och öka avfallsförebyggande.</p> <p>Viktigt då att ha ansvar och resurser som driver arbetet framåt, avfallspedagoger.</p> <p>Föranleder ingen åtgärd i plan.</p>

	<p>F. Det framgår i planen att samverkan mellan hälsingekommunerna sker och har skett i frågan, vilket ses som mycket positivt. KUS har uppmärksammat att flera hälsingekommuner har antagit i princip samma kretsloppsplan. Finns uppdraget att fatta ett gemensamt kretsloppsplansdokument för alla hälsingekommuner? Hur säkerställs i så fall att samtliga hälsingekommuner beslutar och fastställer samma mål och indikatorer?</p> <p>G. Gällande samordningen med övriga hälsingekommuner är det svårt att se hur gemensamma resurser kan användas etcetera. Är tilldelade befogenheter till olika former av grupper möjliga ur ett juridiskt perspektiv? Är förutsättningarna likvärdiga gällande mål och aktiviteter, kostnader och besparingar. Syftet med planen beskrivs ur ett landskapsperspektiv och utifrån hälsingekommunernas perspektiv i termer av ett "vi". Såsom i "Vi vill följande" och "vi vill använda". Oklart vilka begreppet "vi" syftar till?</p> <p>H. Söderhamns kommuns syfte och vår kommuns unika förutsättningar finns inte beskrivna i planen. Söderhamnsperspektivet bör tas med och lyftas fram tydligt. KUS önskar en kretsloppsplan för Söderhamns kommun med mer fokus på effektmål och kunskapshöjande än detaljstyrning av verksamheterna. Åtgärderna bör vara förslag som antas separat från själva kretsloppsplanen. Politiken saknar dialog i framtagandet av planen på ett tidigare stadium. Det är otydligt vilka åtgärder som är obligatoriska att genomföra utifrån lagar och tidigare beslut och vilka som är valbara för kommunen? Och antar politiken dokumentet i sin helhet inklusive åtgärder för Söderhamns kommun? Planen anses vara för detaljerad för att antas i sin helhet på politisk nivå.</p> <p>I. IT 20:12 gör vi inte det redan idag?</p> <p>J. Kampanjer och event 20:18 Hur mäts ett hållbart evenemang? Kostnad för ökad administration och efterkontroll är inte</p>	<p>F: Kretsloppsplanerna har tagits fram i samarbete inom Gävleborg men Hälsingland har dessutom valt samma struktur och till stor del samma innehåll.</p> <p>Varje kommun äger sin egen plan och kan själv ändra i det förslag som tagits fram för kommunerna i Hälsingland. Denna remiss kan föranleda sådana justeringar.</p> <p>Det innebär att när alla planer är beslutade går det att, utifrån vad som beslutats, se vilka gemensamma indikatorer och åtgärder som finns och utifrån detta driva gemensamma frågor, ex i hela Gävleborg, i Hälsingland eller med närliggande kommuner.</p> <p>Det föreslås bildas en regional kretsloppsplanegrupp för Hälsingland som kan kanalisera dessa frågor.</p> <p>Dessutom avser Region Gävleborg, inom ramen för sitt uppdrag, att via miljöforum (miljöstrategier, länsstyrelse, etc.) lyfta in gemensamma frågor i Gävleborg.</p> <p>G: Se ovan. Text justeras.</p> <p>H: Planen är underställd ÖP och ska läsas med beaktande av denna.</p> <p>I: Tillgodoses</p> <p>J: Åtgärd justeras avseende tillstånd. Åtgärd syftar till att ta fram riktlinjer för ett hållbart event och får anpassas till tillgängliga resurser i budget.</p> <p>K: De flesta åtgärder rymms inom ramen för befintliga budgetramar och en del större åtgärder är resurssatta i kretsloppsplanen. Syftet med åtgärden är att låta berörda nämnder och styrelse lyfta in deras ansvarsområden i kretsloppsplanen (uppdrag från KS i tjänsteskrivelse) i dess verksamhetsplan och budget. I denna process får avväganden ske om insats och omfattning ske med beaktande av det som tillgängliga budgetramar. De allra</p>
--	--	---

	<p>medtaget i planen. Ansvar för att ge tillstånd för event är polisens ej kommunens.</p> <p>K. Strategiskt arbete 20:21 2021 skall planen in i budgetprocessen samtidigt som vi skall utreda och planera åtgärder, stor ekonomisk osäkerhetsfaktor då vi inte känner till vad åtgärderna kan tänkas bli samtidigt skall det budgeteras.</p> <p>L. Farligt avfall 20:39- Formuleringen bör kompletteras med att hanteringen även innefattar transport av farligt avfall av till exempel med fordon Teknisk service och som kräver aktuella transporttillstånd som verksamheten ansvarar för att de finns.</p> <p>M. Slam, fett och latrin 20:46- komplettera skrivningen med att även innefattar slam från båtbottentvättar och spolplattor för båtbottnhantering.</p> <p>N. Hälsinglands gemensamma åtgärder 20:60 – 20:65 vem har riskbedömt och MIFO-klassat?</p> <p>O. Söderhamns åtgärder 20:66 – 20:68 vem har riskbedömt och MIFO-klassat?</p> <p>P. Sid 76. Se under rubriken Möbelpool, Tredje stycket. "En bra arbetsmarknadsåtgärd." Politiska åsikter skall ej finnas i en kretsloppsplan.</p>	<p>flesta åtgärder innebär en bättre ekonomi på lite sikt vilket bör underlätta ett genomförande.</p> <p>L: Åtgärden skrivs om</p> <p>M: Tillgodoses</p> <p>N: Kommunens nedlagda deponier har bedömts i linje med Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens vägledning.</p> <p>O: Kommunens nedlagda deponier har bedömts i linje med Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens vägledning.</p> <p>P: Tas bort</p>
Omvårdnadsnämnden	<p>A. Avfallsförebyggande upphandling kan ev. medföra fördyrad inköpskostnad, men kompenseras ev. genom ökat återbruk av möbler, IT med mera.</p> <p>B. Tillgängligheten är viktig för äldre med flera. Om förutsättningarna för avfallshantering ändras så att tillgängligheten minskar (t ex när sopkärl flyttas längre ifrån bostaden) kan det medföra att äldre och personer med funktionsnedsättning i ordinärt boende behöver söka hemtjänstinsats för detta, vilket påverkar ekonomin för den enskilde och för kommunen. Det är viktigt att det är "lätt att göra rätt", även för äldre personer och personer med vissa funktionsnedsättningar (t ex närhet och skyltning).</p>	<p>A: Instämmer</p> <p>B: I planens syfte läggs mening till om att hela planens genomförande ska beakta funktionsnedsatta människors behov.</p> <p>C: Tas bort</p> <p>D: I planen finns åtgärd om att kretsloppsplanen ska koordineras med nämnders verksamhetsplan och budgetprocesser. Där kan omvårdnadsnämnden motivera sina ställningstaganden. Det är viktigt att notera att åtgärd kan justeras under planperiod om behov finns, se "Uppföljning".</p>

	<p>Hantering får inte ta extra tid från omvårdnad av äldre och personer med funktionsnedsättning.</p> <p>C. Åtgärdsförslaget att, till år 2025 ska minst 50 procent av alla plasthandskar ersättas med flergångsalternativ, är inte möjlig att uppfylla eftersom återanvändning av plasthandskar inte kan ske på grund av hygienskäl. Nämnden kan se över efterlevnad av rutinen för när plasthandskar ska användas, men det ger inte den beräknade effekten.</p> <p>Ekonomiska konsekvenser</p> <p>D. Om åtgärderna i den föreslagna planen skulle innebära ökade svårigheter för äldre och/eller funktionshindrade personer att självständigt klara sin avfallshantering kan det för omvårdnadsnämndens del innebära merkostnader för fler hemtjänstkunder och mer tid för serviceinsatser.</p>	
Söderhamn Nära	<p>A. Sidan 13 sista stycket:</p> <p><i>Förordning om fastighetsnära insamling</i></p> <p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Regeringen har sedan förslagen kretsloppsplan gick ut på remiss justerat tiden för när utsortering av matavfall ska erbjudas alla fastighetsägare från 2021-01-01 till 2023-12-31. Även tidpunkten för när insamling av förpackningsmaterial är framflyttat från 2021 till 2023-12-31, detta insamlingssystem är producentansvar.</p> <p>Söderhamn Nära föreslår att texten uppdateras i enlighet med aktuella beslut.</p> <p>B. Sidan 15 tredje punkten:</p> <p><i>Slam från våra enskilda avlopp kan hanteras så att lagar och krav uppnås med rimliga ekonomiska insatser. Om möjligt bör strävan vara att slammets näringsämnen återförs till kretsloppet, fettets energi tillvaratas och hantering av latrinkärl upphör.</i></p>	<p>A: Tillgodoses</p> <p>B: Tillgodoses</p> <p>C: Åtgärd måste behandlas inom lokal kretsloppsplanegrupp om tillhörighet och ansvar. Åtgärd är juridisk möjlig att finansieras via avfallstaxa, så Söderhamn Nära är närmast tillhands att ansvara för åtgärden. Söderhamn Nära har att behandla frågan i dialog med kommunen inför kommande budgetprocess då beslut om avfallstaxa sker i kommunfullmäktige. Uppstår hinder finns möjlighet att åtgärd tas bort eller revideras.</p> <p>D: Tillgodoses</p> <p>E: Tillgodoses, åtgärd förenklas i text</p> <p>F: Förleder ingen åtgärd</p> <p>G: Tillgodoses, text justeras</p> <p>H: Tillgodoses, förenklas</p> <p>I: Tillgodoses, del tas bort</p>

	<p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Söderhamn Nära ser det som högst osannolikt att all hantering av latrinkärl ska upphöra bland annat på grund av att de geografiska förhållandena i Söderhamns kommun ej möjliggör detta. Söderhamn Nära föreslår istället att texten ändras till ... <i>och hantering av latrinkärl ska minimeras.</i></p> <p>C. Sidan 21 åtgärd 20:22:</p> <p><i>Senast år 2023 tillsätta avfallspedagoger som arbetar med exempelvis vägleda och stödja gällande källsortering, avfallsförebyggande arbete inom hela kommunkoncernens arbetsområde</i></p> <p>Kommentar Söderhamn Nära: Vad förväntas av Söderhamn Nära avseende resursen avfallspedagog?</p> <p>D. Sidan 25 åtgärd 20:33:</p> <p><i>Under planperioden utreda förutsättningar att öka enkelhet lämna grovavfall. Inkluderar behov självservice ÅVC, mobil hämtning, öppettider, budning, digitalisering, logistik på ÅVC. kan åta sig uppdragsansvar med full kostnadstäckning.</i></p> <p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Sista delen på stycket (<i>kan åta sig uppdragsansvar med full kostnadstäckning</i>) bör strykas då den inte tillhör sammanhanget.</p> <p>E. Sidan 27 åtgärd 20:39:</p> <ul style="list-style-type: none"> • • <i>information och budskap gällande avlämnade av mediciner i avlopp och VA systemen.</i> <p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Söderhamn Nära föreslår att punkten får en ny lydelse då punkten är lätt att missförstås eller feltolkas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • • <i>information och budskap gällande förbud att slänga/spola ned mediciner i avlopp och VA-system</i> 	<p>J: Tillgodoses, förtydligas</p> <p>K: Tillgodoses</p>
--	---	--

F. Sidan 38 – Behov av förändring i Söderhamns kommun första raden:

Fråga om omlastning av förpackningar och returpapper kan bli aktuellt liksom fler fraktioner till materialåtervinning. Dessa placeras sannolikt på ÅVC.

Kommentar Söderhamn Nära:

En sannolik placering för omlastning är inom Långtå avfallsanläggning ej ÅVC.

G. Sidan 38–39 – Behov av förändring i Söderhamns kommun gällande insamlingssystem:

Kommentar Söderhamn Nära:

Söderhamn Nära vill förtydliga att det i dagsläget inte finns några riktlinjer/beslut till vilket insamlingssystem som ska gälla i framtiden. Texten kan lätt misstolkas till att det bara finns en lösning och att vi är på väg mot den.

H. Sidan 39 Behov av förändring i Söderhamns kommun sista stycket:

Som en följd av indikator 20 och åtgärd 20:33 kan befintliga centraler utvecklas mer men det kan också uppstå behov av ökad service närmare kund, exempelvis genom mobila lösningar eller mindre så kallade självservice ÅVC där besökare genom identifiering och utbildning får lämna avfall på egen hand på mer flexibla tider närmare bostad.

Kommentar Söderhamn Nära:

Denna åtgärd är mycket resurskrävande och kostsam. Fokus bör istället ligga på tillgänglighet till befintlig återvinningscentral inom Långtå avfallsanläggning.

I. Sidan 41 – Renhållningstaxa andra stycket:

Vanligt är att styra mot ökad eller minskad hemkompostering samt hämtningsintervall och behållarstorlek i syfte att minska avfallsmängderna.

	<p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Syftar meningen på en styrning mot ökad eller minskad hemkompostering, eller både och?</p> <p>J. Sid 81 Söderhamn Nära som VA-huvudman</p> <p><i>Ansvar inom målområde "Slam, fett och latrin"</i></p> <p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Hantering av fett och latrin är ej VA-huvudmannens ansvarsområde. Ansvaret gäller enbart kommunalt avloppsslam från den kommunala VA-verksamheten.</p> <p>K. Sidan 91 Lokal åtgärd Söderhamn</p> <p><i>Insamling av ris. Ris behövs till Söderhamns biogasanläggning.</i></p> <p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>Biogasanläggningen har avvecklats varför Söderhamn Nära föreslår att meningen ändras till:</p> <p>Ris samlas in för att användas i komposteringsprocessen av slam.</p> <p>L. Sidan 91 Lokal åtgärd Söderhamn</p> <p><i>Införa taxa som styr mot en minskad användning av latrinkärl.</i></p> <p>Kommentar Söderhamn Nära:</p> <p>För att förbättra arbetsmiljön har ett pantsystem för latrinkärl inrättats. Införandet av taxa för att minska antalet latrinkärl avvaktas till annan lösning för avfallet finns.</p>	
Faxeholmen	<p>Faxeholmens del i planen given och är i många avseenden det som idag utförs i stor utsträckning, dock som med allt annat är det viktigt att vi även i fortsättningen fortsätter att arbeta in dessa saker i organisationen och hos våra hyresgäster. Det är viktigt precis som planen belyser att vi arbetar aktivt med detta. Utifrån det lämnar vi några synpunkter som vi vill arbetas in.</p>	<p>A: Tillgodoses</p> <p>B: Relevant men föranleder ingen ändring i planen</p> <p>C: Tillgodoses</p> <p>D: Relevant men föranleder ingen ändring i planen</p>

	<p>Ris samlas in för att användas i komposteringsprocessen av slam.</p> <p>A. Åtaganden</p> <p>Att ändra formuleringen "Att förebygga bygg- och rivningsavfall och möjliggöra återbruk av rivningsavfall" ändras till "Att förebygga bygg- och rivningsavfall och förespråkar återbruk av rivningsavfall" Vi har svårt att alltid möjliggöra detta utifrån andra åtaganden.</p> <p>B. Åtgärd 20:6</p> <p>Behövs tydlighet mot tjänsteleverantören så att det inte blir så att leverantören vid leasing tex. inte återvinner utrustningen. Vi behöver följa upp detta vid funktionsupphandlingar.</p> <p>C. Åtgärd 20:22</p> <p>Att ändra "Senast år 2021 initiera insatser för att minska avfall hos lägenhetsboende." Till " Senast år 2021 initiera insatser för att minska avfall hos bostäder." Då tanken är att arbetet ska initieras bör man ta med alla det finns många flerbostadshus i anslutning till villor och på det viset kan dubbelarbete undvikas.</p> <p>D. Åtgärd 20:23, 20:24</p> <p>Här är det viktigt att fastighetsägarna har stor frihet av utformningen på vilket vis dessa kan möjliggöra inhämtningen. Det utifrån dom olika förutsättningar varje enskild fastighet har. Och att dessa är delaktiga i framtagandet av handlingsplanen.</p>	
Länsstyrelsen Gävleborg	<p>A. Under rubriken <i>Regionala strategidokument</i> saknas dock en beskrivning av länsstyrelsens åtgärdsprogram för miljömålen och processen kring detta. Denna information finns med under rubriken Sveriges miljömål men bör för tydlighetens skull även beskrivas tillsammans med övriga strategidokument.</p> <p>B. Länsstyrelsen vill påminna om att ändringar i det reviderade avfallsdirektivet innebär att kraven på det avfallsförebyggande</p>	<p>A: Tillgodoses</p> <p>B: Avfallsförebyggande information finns med i åtgärder.</p> <p>C: Tillgodoses</p> <p>I tjänsteskrivelse anges att planen i ett tidigt skede inte bedömdes ha betydande miljöpåverkan, vilket också</p>

	<p>arbetet skärpts. Detta innebär bland annat att NFS 2020:6 har fått en ny bestämmelse om att kommunen ska lämna information till hushållen om avfallsförebyggande åtgärder. Det är viktigt att kretsloppsplanen belyser detta på ett tydligt sätt.</p> <p>C. Under <i>Krav och riktlinjer</i> i Bilaga 8 om miljöbedömning är laghänvisningen felaktig. Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar upphävdes 2018. Lagkrav om miljöbedömningar finns bland annat i miljöbalken kap 6 § 7. Där anges att kommunen i ett särskilt beslut ska avgöra om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska enligt § 19 i Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) bifogas planen.</p>	<p>kommunstyrelsen fastställer sitt beslut om planen som kommer tillföras kommunfullmäktige.</p>
Moderaterna	<p>A. Förslaget till kretsloppsplan innehåller långtgående och detaljerade förslag till investeringar, infrastruktur et c varför det är avgörande för genomförandet att ekonomisk hållbarhet beaktas. Eftersom de kommunens ekonomiska resurser är begränsade är det viktigt att de insatser som föreslås antas ger så stor miljö- eller klimatnytta som möjligt för de pengar som satsas. Innan styrmedel, i form av åtgärder et c, införs ska de vara väl utredda med beräkningar för miljö- och klimatnytta samt kostnadseffektivitet.</p> <p>B. Näringslivet driver fram processer, infrastrukturer och produkter i en snabb takt. Vi vill se att planen i högre grad tar upp samverkan med näringsliv och civilsamhälle (föreningar, organisationer m fl) för stärkt engagemang och ansvar. Kretsloppsplanen bör därför i sin form vara ett strategiskt styrdokument för kommunkoncernens arbete som tydliggör Söderhamns kommuns avsikter och mål med en hållbar avfallshantering. Vi ser att övergripande syften till exempel skulle kunna vara en renare kommun, minskat klimatavtryck och ökat samhällsengagemang.</p>	<p>A: I planen finns ett antal åtgärder som är belysta avseende ekonomi och miljö.</p> <p>Planens mål utgår från Agenda 2030 och till detta kopplas ett antal indikatorer som avser styra och följa utvecklingen.</p> <p>Planen inkl. åtgärder ska koordineras med nämndernas/styrelsernas budget- och planeringsprocesser.</p> <p>I tjänsteskrivelsen till kommunstyrelsen bör det framgå uppdrag till nämnder/styrelse att i kommande budgetprocesser involvera berörda delar av kretsloppsplanen och dess åtgärder.</p> <p>I princip alla åtgärder medför miljönytta i någon form och de allra flesta medför ekonomisk nytta på lite sikt (initiala insatser).</p> <p>I planarbetet har det bedömts att det inte går att genomföra kompletta analyser med alla inblandade parter för hela planperioden. Dessutom kan förutsättningar ändras.</p>

	<p>C. Vi föreslår att kommunens kretsloppsplan görs om till övergripande styrdokument med syftet att visa på VAD vi vill uppnå (effekt mål) samt medvetandegöra och vara inspirerande till beteendeförändring. Dokumentet ska antas politiskt. HUR de enskilda målen ska uppnås och genomföras skall beslutas av respektive nämnd, styrelse och bolag. Åtgärder bör antas efter angelägenhetsgrad och utifrån samhälls- och teknikutveckling.</p> <p>D. Inför beslut om åtgärd bör en mer detaljerad resursplan genomföras som åskådliggör ekonomiska behov och ansvar.</p> <p>E. Vi framför följande kritik till liggande förslag till kretsloppsplan: Kretsloppsplanen använder pekpinningar och detaljstyrning och låser fast kommunens verksamheter på detaljnivå fram till 2025. Det är inte förenligt med den styr- och ledningsfilosofi som är antagen i kommunen. Den kommunala organisationen föreslås bygga upp verksamheter och åtaganden inom olika områden där vi ser att näringsliv eller föreningsliv med fördel skulle kunna göra jobbet.</p> <p>F. Samverkan Hälsingland</p> <p>Planen visar dock inte hur gemensamma resurser kan användas. Vi ställer oss frågande till om förutsättningarna är lika för alla kommuner gällande mål och aktiviteter, kostnader och besparingar?</p> <p>G. Dialog och samråd</p> <p>I processen med framtagande av ett strategiskt dokument för avfallshantering saknar vi dialog och samråd med politiken. Det är otydligt vilka åtgärder som är obligatoriska att genomföra utifrån lagar och tidigare beslut och vilka som är valbara för kommunen.</p> <p>H. Ekonomi</p> <p>Förslaget till kretsloppsplan tar inte hänsyn till den lokala kommunala ekonomin. Åtgärder är föreslagna lika över alla hälsingekommuner. Det finns inga analyser över hur effektiva de</p>	<p>Det viktiga är att nämnder/styrelser ges uppdrag att behandla åtgärder som en del i sin ordinarie budgetprocess och därvidlag föra dialog med berörda parter om möjligheter till genomförande.</p> <p>Av denna anledning är det också angivet i planen, se ”Uppföljning”, att det går att ändra åtgärder under planperioden om det behövs för att uppnå mål och indikatorer.</p> <p>B: Tillgodoses genom att planens syfte tydliggörs mer utifrån Söderhamns förutsättningar.</p> <p>Kretsloppsplanen, eller som den egentligen kallas i miljöbalken, avfallsplanen, ska innehålla mål och åtgärder för det avfall som kommunen ansvarar för (NFS 2020:6).</p> <p>För avfall som kommunen inte ansvarar för ska avfallsplanen innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera detta avfall i den utsträckning som kommunen kan påverka detta.</p> <p>Planen ska också innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.</p> <p>Mål och åtgärder ska utgå från nationella miljö kvalitetsmål, etappmål och andra relevanta mål, strategier och planer.</p> <p>Även styrmedel ska anges liksom hur planen ska följas upp. Nedlagda deponier ska behandlas.</p> <p>Planen utgår från mål i Agenda 2030, nationella, regionala och lokala mål och ska vara direkt underordnat översiktsplanen som anger kommunens övergripande färdriktning. Det är snarare i denna som kommunens totala klimatavtryck och ökat samhällsengagemang ska framgå.</p> <p>Planen ska ange mål och åtgärder för avfall under kommunalt ansvar, vilket den också gör. I flera åtgärder i dessa avsnitt kommer det vara möjligt och i vissa fall</p>
--	---	---

	<p>föreslagna åtgärderna är varken ur ekonomiskt eller klimathänseende.</p> <p>I. Främjande av enskilda organisationer och företag</p> <p>Vi ställer oss frågande till varför planen pekar mot en särskild intresseorganisation ”Håll Sverige rent” utan att ta ställning till andra alternativa tillvägagångssätt för att minska nedskräpning och plockning av skräp. Det finns andra organisationer som är kopplade till föreningslivet som också jobbar med att minska nedskräpning. Här skulle kommunen kunna arbeta genom de olika idrottsföreningarna som finns och därigenom stödja deras arbete. Vi anser inte heller att enskilda företag, Stenbackens arbetskooperativ, ska nämnas i dokumentet.</p> <p>J. Barnrättsperspektiv</p> <p>Flera åtgärder inbegriper barn i olika åldrar, i olika verksamheter. Planen lägger stort ansvar och åtaganden på barnen för kommunens hållbara utveckling både när det gäller nedskräpning och matsvinn. Vi anser att det är viktigt att barnperspektivet tydligt lyfts fram och inte enbart kort nämns i en av bilagorna.</p> <p>K. Möbelpool</p> <p>Moderaterna motsätter sig utvecklingen av en möbelpool i kommunal regi enligt förslaget. Vi ser risker med snedvridning av konkurrensen gentemot andra aktörer i kommunen. Återbrukscentral eller större möbelpool kan med fördel skötas av till exempel ett socialt integrerat företag i samverkan med kommunen eller av redan befintliga aktörer. Vi ställer oss frågan om hur kostnader samt besparingar gällande möbelpool räknats fram för Söderhamns behov?</p> <p>L. Sid 41. Styrmedel:</p> <p>Kommunens planerings- och budgetprocess. Det står att inför antagande av kretsloppsplanen måste mål och åtgärder förankras hos berörda förvaltningar och kommunala bolag och förbund. Åtminstone på en mer övergripande ekonomisk nivå. Moderaterna</p>	<p>nödvändigt att på olika sätt samarbeta med näringsliv och civilsamhälle inom ramen för vad kommunen kan och får påverka, exempelvis inom avfallsförebyggande upphandling, hållbara event och nedskräpning. I kapitel Näringsliv och samhälle tydliggörs indikatorer och åtgärder som kommunen primärt kan påverka, främst kopplat till samhällsplanering, byggavfall och att koordinera arbete för en cirkulär och biobaserad ekonomi utifrån det näringslivspolitiska programmet. Där anges också att näringslivsenheten ska sträva mot att öppna vägar för cirkulärt affärsutvecklande.</p> <p>Sammantaget redovisar planen en hög ambitionsnivå mot näringsliv och samhälle kopplat till konkreta åtgärder.</p> <p>C: Planen bygger på nationella, regionala och lokala mål och strategier där översiktsplan är viktig.</p> <p>I planen finns det inbyggt en fortlöpande dialog kopplat till nämnders och styrelsers planerings- och budgetprocesser, se svar i A.</p> <p>D: JA, det ska ske, se svar i A.</p> <p>E: Planen bedöms inte låsas fast till 2025. Agenda 2030, nationella, regionala och lokala mål är vägledande och åtgärder ska behandlas, och kan korrigeras under planperioden, se A. Planen ska också behandla primärt det avfall som kommunen ansvarar för.</p> <p>F: Kretsloppsplanerna har tagits fram i samarbete inom Gävleborg men Hälsingland har dessutom valt samma struktur och till stor del samma innehåll.</p> <p>Varje kommun äger dock sin egen plan och kan själv ändra i det förslag som tagits fram för kommunerna i Hälsingland. Denna remiss kan föranleda sådana justeringar.</p> <p>Det innebär att när alla planer är beslutade så kan det utifrån vad som beslutats se vilka gemensamma</p>
--	---	---

	<p>anser att kommunen inte kan anta kretsloppsplanen innan ekonomisk analys är gjord. Åtgärder ska inte införas före ekonomin är på plats.</p> <p>M. Sveriges miljömål från sid 6–9 beskrivs i punktform miljö kvalitetsmål. Det står att följande miljö kvalitetsmål bedöms vara mest relevanta. 1, 4, 10,15. Dessa innehåller en rad punkter i vilka viktiga områden och preciseringar är ställda. Vi anser att det är otydligt om de gäller för Söderhamns kommun, hälsingekommunerna eller allmänt för en kretsloppsplan? Är dessa åtgärder tänkta för genomförande i Söderhamns kommun? Likaså gällande etappmålen. Är dessa gällande för Söderhamns kretsloppsplan?</p> <p>N. Översiktsplan, sid 12. Beskrivning av ett förslag gällande kommunalscentra.</p> <p>Ett förslag som inte bör tas upp i en kretsloppsplan då det mer rör samhällsplanering. Förslaget återfinns inte i åtgärderna.</p> <p>O. Syfte sid 14. Syftet är den gemensamma för hälsingekommunerna.</p> <p>Var finns Söderhamns kommuns syfte och mål med kretsloppsplanen? Vi saknar ett söderhamnsperspektiv utifrån våra lokala förhållanden. I texten hänvisas till ett "vi" det bör preciseras vilka "vi" är.</p> <p>P. Avfallsförebyggande (upphandling, möbler, IT)</p> <p>Teknikutvecklingen sker snabbt i samhället och leverantörer återvinner eller återbrukar produkter i hög grad. Företag ställer om till mer cirkulära processer. Vi ställer oss frågande till procentsatserna i indikatorerna främst gällande mobiler och IT-utrustning och huruvida de är relevanta.</p> <p>Q. Under rubriken Möbler 20:9, samt 20:10</p>	<p>indikatorer och åtgärder som finns och utifrån detta driva gemensamma frågor, ex i hela Gävleborg, i Hälsingland eller med närliggande kommuner.</p> <p>Det föreslås bildas en regional kretsloppsplanegrupp för Hälsingland som kan kanalisera dessa frågor. Dessutom avser Region Gävleborg, inom ramen för sitt uppdrag att driva miljöforum (miljöstrategier, länsstyrelse, etc.) och lyfta in gemensamma frågor i Gävleborg.</p> <p>G: Planen ska primärt redogöra för mål och åtgärder om avfall under kommunalt ansvar och annat avfall som kommunen kan påverka. I avsnitt "Kretsloppsplanens utgångspunkter" redogörs för aktuell och kommande lagstiftning i området som behöver hanteras.</p> <p>Indikatorer och åtgärder bör ej specifikt anges utifrån att ett lagkrav ska uppnås. Verksamheterna har själva ansvar att säkerställa att den verksamhet de bedriver sker i enlighet med gällande lagstiftning.</p> <p>H: Se A</p> <p>I: Håll Sverige rent har nationell standard för genomförande av skräpplockardagar och skräpmätning.</p> <p>J: Tillgodoses, i planens syfte lyfts följande fram "Planens genomförande ska beakta jämställdhet, FN:s barnkonvention och funktionsnedsatta människors behov".</p> <p>K: En möbelpool finns redan i Resurscentrums regi. Åtgärden syftar till att utveckla denna. Syftet är att hantera kommunens möbler. Verksamhet måste bedrivas inom det som kommunen juridiskt kan och får göra och ta hänsyn till ex upphandlade avtal med inköp av möbler.</p> <p>Det bedöms vara en nödvändighet att kommunen utvecklar arbete gällande möbler inom offentlig verksamhet. Det</p>
--	--	---

	<p>Moderaterna motsätter sig starkt att kommunen ska äga och driva möbelbank med byggmaterial och elektronik. Möbelbank kan med fördel bedrivas av företag eller föreningar, organisationer.</p> <p>R. Kampanjer och event.</p> <p>Indikatorer för att mäta antal hållbara event. Jämförelsetal 2019. <i>Vi ställer oss frågande till jämförelsetalet.</i></p> <p>S. Nedskräpning sid 30.</p> <p>Indikator 29. Barn som deltar i Håll Sverige rents skräpplockardagar ska öka med 25%.</p> <p><i>Tvingande åtgärd för barn. Är barnrättsperspektivet beaktat?</i></p> <p>T. Nedlagda deponier sid 32.</p> <p>U. Åtgärder. 20:52</p> <p>Moderaterna är tveksamma till att kommunen i sitt styrdokument pekar ut en enskild intresseorganisation "Håll Sverige rent".</p> <p>V. Näringsliv och samhälle sid 34. Indikatorer (Utvärdering mål)</p> <p>"Senast år 2021 ska det näringslivspolitiska programmet genomföras i linje med kretsloppsplanen".</p> <p>Detta är en politisk viljeyttring som inte hör hemma i kretsloppsplanen. Målsättningen bör omformuleras.</p> <p>W. Bilaga1. Sammanställning indikatorer. Indikator 37.</p> <p>Sid 35. 20:73 "Senast år 2025 koordinera arbetet för en cirkulär och biobaserad ekonomi utifrån det näringslivspolitiska programmet med kretsloppsplanens mål".</p> <p>Vad innebär detta för kommunen? Vi föreslås anta en åtgärd som inte är beskriven eller definierad. Vad innebär en cirkulär och biobaserad ekonomi för Söderhamns kommun? Vilket näringslivspolitiska program syftas till?</p>	<p>hindrar inte att sociala företag utvecklas för att driva verksamhet om kommunen vill detta.</p> <p>Möbelpool kopplad till privat marknad innefattas ej i förslaget.</p> <p>Erfarenheter från Region Dalarnas möbelreturverksamhet, visar på betydande kostnadsbesparingar och klimatnytta.</p> <p>Det kan finnas skäl att inleda samarbete kring möbelåterbruk med andra offentliga myndigheter, närliggande kommuner eller region, för att dela på kostnader (digitala verktyg, personalresurser) och skapa större volymer för möbelhanteringen.</p> <p>L: Se svar A</p> <p>M: Punkterna under målen avser redogöra för hur Söderhamns kretsloppsplan föreslås hantera miljömålet. Punkterna finns sedan med i indikatorer och åtgärder.</p> <p>N: Tillgodoses. Tar bort stycke.</p> <p>O: Tillgodoses. Text omformuleras.</p> <p>P: IT Hälsingland har varit delaktiga, men då teknikutvecklingen går snabbt kan ändringar göras under planperioden.</p> <p>Q: Se svar K</p> <p>R: Indikator tas bort, enbart åtgärd</p> <p>S: Barns deltagande i skräpplockardagar bedöms inte medföra kränkning utifrån barnrättsperspektivet. Det bidrar snarare till en sund levnadsstil där det är naturligt att bidra till en ren natur.</p> <p>T: Antal åtgärder minskas</p> <p>U: Se svar I</p>
--	--	--

	<p>X. Certifiering Grön flagg? Certifiering kopplad till Håll Sverige rent organisationen. Återigen frågar vi oss om certifiering eller denna certifiering är det mest effektiva sättet för kommunen att nå målen för en hållbar avfallshantering.</p> <p>Y. Möbelpool. Sid 75 i bilagan. Verksamheten beskrivs som ”otroligt viktigt för integration och social trygghet”. Dock är verksamheten beroende av läget på arbetsmarknaden enligt skrivelsen.</p> <p>Vilken bedömningsgrund finns för det? Är det själva möbelpoolen i sig som är viktig eller kan andra verksamheter uppfylla målen för integration och social trygghet i samma eller högre grad? På sidan 76 fortsätter skrivelsen och man konstaterar att åtgärden är en bra arbetsmarknadsåtgärd. Återigen saknas källa till detta påstående som vi anser är politisk. Vad är en bra arbetsmarknadsåtgärd? För moderaterna är en bra arbetsmarknadsåtgärd att människor som deltar kommer ut i arbete. Syftet med arbetsmarknadsåtgärder bör alltid vara att individen kommer till eller närmar sig egenförsörjning. Vi anser inte att politiska ställningstaganden hör hemma i ett strategidokument över kommunens avfallshantering.</p> <p>Z. Sid 81. Rubriken: Söderhamn Nära som Renhållare. Ordet renhållare bör vara gemener.</p> <p>Å. Vi saknar förslag på rening av läkemedelsrester ur avloppsvattnet.</p>	<p>V: Tas bort</p> <p>W: Tas bort</p> <p>X: Grön flagg är en indikator som ekokommunerna använder. Söderhamn är en ekokommun.</p> <p>Y: Text tas bort</p> <p>Z: Tillgodoses</p> <p>Å: Tillgodoses. I åtgärden som innebär att en kommunövergripande arbetsgrupp bildas för hantering av farligt avfall läggs det till bland annat läkemedelsrester.</p>
Centerpartiet	<p>A. Kommunen borde dock lägga mer fokus på att jobba tillsammans med övriga civilsamhället och lägga mer kraft på att påverka enskildas attityder och ansvar. Inte minst när det gäller nedskräpning, då detta är ett ökande samhällsproblem. Medborgarperspektivet och barnperspektivet bör därför lyftas fram mer tydligt i planen.</p>	<p>A: Det finns inget som hindrar att civilsamhället engageras och mycket av planens åtgärder är beroende av detta, ex åtgärder kring nedskräpning, näringsliv och samhälle. I planens syfte läggs det till att mening om att planen ska tillämpa dessa delar.</p>

	<p>B. Centerpartiet anser att planen är för detaljerad för att kunna antas i sin helhet. Fokus är lagd på en för låg nivå för att skapa ett engagemang i verksamheterna för ett bra genomförande.</p> <p>Centerpartiet anser även att många föreslagna åtgärder bör genomföras i samarbete med privata näringslivet och ideella föreningar i stället för att det byggs upp en dyrbar kommunal funktion.</p> <p>C. Centerpartiet anser även att planen varken redovisar ekonomiska eller personella konsekvenser. Flera av åtgärderna bedömer vi redan är implementerade vilket ger intryck av bristande förarbete.</p> <p>D. Planen anger att samarbete med planen skall ske. Den redovisar dock inte hur detta skall ske.</p> <p>E. Själva upplägget i planen är bra då det innehåller både mål och strategier som är kopplade till åtgärder och ett genomförande med indikatorer. Det finns dock flera frågetecken.</p> <p>F. Centerpartiet anser att våra olika upphandlingar ska bidra till att skapa ett klimatneutralt Sverige. Vikten av bättre upphandling och inköp borde därav framgå tydligare i planen. Centerpartiet vill att företag ska ha möjlighet att få erbjuda tjänster för t.ex. insamling och återvinning. Ett exempel är att planen föreslår en möbelpool i egen regi vilket vi anser skulle kunna skötas av det privata näringslivet eller en ideell förening.</p> <p>G. Planen föreslår även åtgärder som redan är implementerade i kommunen, vilket ev. kan bero på brister vid inventering av befintliga rutiner.</p> <p>H. Vi anser att det finns en otydlighet i vilka åtgärder som är obligatoriska att genomföra utifrån lagar och tidigare beslut, och vilka som är valbara för kommunen.</p> <p>I. Planen är väldigt otydlig vad gäller de ekonomiska konsekvenserna.</p>	<p>B: Kretsloppsplanen, eller som den egentligen kallas i miljöbalken, avfallsplanen, ska innehålla mål och åtgärder för det avfall som kommunen ansvar för (NFS 2020:6).</p> <p>För avfall som kommunen inte ansvarar för ska avfallsplanen innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera detta avfall i den utsträckning som kommunen kan påverka detta.</p> <p>Planen ska också innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.</p> <p>Mål och åtgärder ska utgå från nationella miljökvalitetsmål, etappmål och andra relevanta mål, strategier och planer.</p> <p>Även styrmedel ska anges liksom hur planen ska följas upp. Nedlagda deponier ska behandlas.</p> <p>Planen utgår från mål i Agenda 2030, nationella, regionala och lokala mål och ska vara direkt underordnat översiktsplanen som anger kommunens övergripande färdriktning. Det är snarare i denna som kommunens totala klimatavtryck och ökat samhällsengagemang ska framgå.</p> <p>Planen ska ange mål och åtgärder för avfall under kommunalt ansvar, vilket den också gör. I flera åtgärder i dessa avsnitt kommer det vara möjligt och i vissa fall nödvändigt att på olika sätt samarbeta med näringsliv och civilsamhälle inom ramen för vad kommunen kan och får påverka, exempelvis inom avfallsförebyggande upphandling, hållbara event och nedskräpning. I kapitel Näringsliv och samhälle tydliggörs indikatorer och åtgärder som kommunen primärt kan påverka, främst kopplat till samhällsplanering, byggavfall och att koordinera arbete för en cirkulär och biobaserad ekonomi utifrån det näringslivspolitiska programmet. Där anges också att näringslivsenheten ska sträva mot att öppna vägar för cirkulärt affärsutvecklande.</p>
--	--	--

	<p>J. Politiken bör på ett enkelt sätt kunna överblicka konsekvenserna inklusive åtgärder vilket är svårt i dagsläget. Planen redovisar heller inte kommande resursbehov vid en implementation av planen, vilket också skapar en osäkerhet om konsekvenserna.</p> <p>K. Det framgår i planen att samverkan mellan hälsingekommunerna redan sker och har skett, vilket är mycket positivt, men det framgår inte om det finns ett uppdrag att anta ett gemensamt kretsloppsplansdokument för alla hälsingekommuner? Hur säkerställs i så fall att alla beslutar och fastställer samma mål och indikatorer? Det saknas även i så fall en beskrivning hur en samordning skall ske och hur gemensamma resurser kan användas. Upplägget i planen beskrivs ur ett landskapsperspektiv och utifrån hälsingekommunernas perspektiv i termer av ett ”vi”. Oklart dock vilka begreppet ”vi” avser?</p> <p>L. Söderhamns kommuns syfte och vår kommuns unika förutsättningar saknas i planen. Söderhamns perspektivet bör tas med och lyftas fram tydligt.</p>	<p>Sammantaget redovisar planen en hög ambitionsnivå mot näringsliv och samhälle kopplat till konkreta åtgärder.</p> <p>C: I planen finns ett antal åtgärder som är belysta avseende ekonomi och miljö.</p> <p>Planens mål utgår från Agenda 2030 och till detta kopplas ett antal indikatorer som avser styra och följa utvecklingen.</p> <p>Planen inkl. åtgärder ska koordineras med nämndernas/styrelsernas budget- och planeringsprocesser.</p> <p>I tjänsteskrivelsen till kommunstyrelse bör det framgå uppdrag till nämnder/styrelse att i kommande budgetprocesser involvera berörda delar av kretsloppsplanen och dess åtgärder.</p> <p>I princip alla åtgärder medför miljönytta i någon form och de allra flesta medför ekonomisk nytta på lite sikt (initiala insatser).</p> <p>I planarbetet har det bedömts att det inte går att genomföra kompletta analyser med alla inblandade parter för hela planperioden. Dessutom kan förutsättningar ändras. Det viktiga är att nämnder/styrelser ges uppdrag att behandla åtgärder som en del i sin ordinarie budgetprocess och därvidlag föra dialog med berörda parter om möjligheter till genomförande.</p> <p>Av denna anledning är det också angivet i planen, se ”Uppföljning”, att det går att ändra åtgärder under planperioden om det behövs för att uppnå mål och indikatorer.</p> <p>D: Kretsloppsplanerna har tagits fram i samarbete inom Gävleborg men Hälsingland har dessutom valt samma struktur och till stor del samma innehåll.</p> <p>Varje kommun äger sin egen plan och kan själv ändra i det förslag som tagits fram för kommunerna i Hälsingland. Denna remiss kan föranleda sådana justeringar. Det</p>
--	--	---

		<p>innebär att när alla planer är beslutade så går det att utifrån vad som beslutats se vilka gemensamma indikatorer och åtgärder som finns och utifrån detta driva gemensamma frågor, ex i hela Gävleborg, i Hälsingland eller med närliggande kommuner. Det föreslås bildas en regional kretsloppsplanegrupp för Hälsingland som kan kanalisera dessa frågor. Dessutom avser Region Gävleborg, inom ramen för sitt uppdrag att driva miljöforum (miljöstrategier, länsstyrelse, etc.) och lyfta in gemensamma frågor i Gävleborg.</p> <p>E: -</p> <p>F: Planen innehåller flera viktiga åtgärder kring upphandling.</p> <p>En möbelpool finns redan i Resurscentrums regi. Åtgärden syftar till att utveckla denna. Syftet är att hantera kommunens möbler. Verksamhet måste bedrivas inom det som kommunen juridiskt kan och får göra och ta hänsyn till ex upphandlade avtal med inköp av möbler.</p> <p>Det bedöms vara en nödvändighet att kommunen utvecklar arbete gällande möbler inom offentlig verksamhet. Det hindrar inte att sociala företag utvecklas för att driva verksamhet om kommunen vill detta.</p> <p>Möbelpool kopplad till privat marknad innefattas ej i förslaget.</p> <p>Erfarenheter från Region Dalarnas möbelreturverksamhet, visar på betydande kostnadsbesparingar och klimatnytta.</p> <p>Det kan finnas skäl att inleda samarbete kring möbelåterbruk med andra offentliga myndigheter, närliggande kommuner eller region, för att dela på</p>
--	--	---

		<p>kostnader (digitala verktyg, personalresurser) och skapa större volymer för möbelhanteringen.</p> <p>G: En del åtgärder är påbörjade men utvecklas under planperioden.</p> <p>H: Planen ska primärt redogöra för mål och åtgärder om avfall under kommunalt ansvar och annat avfall som kommunen kan påverka. I avsnitt "Kretsloppsplanens utgångspunkter" redogörs för aktuell och kommande lagstiftning i området som behöver hanteras.</p> <p>Indikatorer och åtgärder bör ej specifikt anges utifrån att ett lagkrav ska uppnås. Verksamheterna har ett ansvar att säkerställa att den verksamhet de bedriver sker i enlighet med gällande lagstiftning.</p> <p>I: Se svar C</p> <p>J: Se svar C</p> <p>K: Kretsloppsplanerna har tagits fram i samarbete inom Gävleborg men Hälsingland har dessutom valt samma struktur och till stor del samma innehåll. Varje kommun äger dock sin egen plan och kan själv ändra i det förslag som tagits fram för kommunerna i Hälsingland. Denna remiss kan föranleda sådana justeringar. Det innebär att när alla planer är beslutade så kan det utifrån vad som beslutats se vilka gemensamma indikatorer och åtgärder som finns och utifrån detta driva gemensamma frågor, ex i hela Gävleborg, i Hälsingland eller med närliggande kommuner. Det föreslås bildas en regional kretsloppsplanegrupp för Hälsingland som kan kanalisera dessa frågor. Dessutom avser Region Gävleborg, inom ramen för sitt uppdrag att driva miljöforum (miljöstrategier, länsstyrelse, etc.) och lyfta in gemensamma frågor i Gävleborg.</p>
--	--	---

		L: Tillgodoses genom att planens syfte tydliggörs mer utifrån Söderhamns förutsättningar.
Privatperson	<p>A. Det är kommunen som måste ha det övergripande ansvaret för planen. Om man ska följa den tydliga ansvarsfördelning som finns angiven i tabellform i dokumentet så måste man verkligen se till att det finns utsedda personer bakom uppgifterna. Vi tänker då på bl a frågorna om nedskräpning, återbruk av material (byggmaterial) och nedlagda deponier.</p> <p>B. Det är betydande arbetsuppgifter som ska genomföras de kommande fem åren. I planen anges att avfallspedagoger ska anställas för att hjälpa till med förverkligandet av målen. Tyvärr har man satt tidpunkten lite sent under planperioden, senast 2023. Vår bedömning är att det vore en fördel om avfallspedagogerna kunde anställas tidigt i planperioden.</p> <p>C. I strävan att minska konsumtionen av bl a it-utrustning anger man möjlighet till leasing av utrustningen som ett medel. Vi ifrågasätter bedömningen att leasing av it-utrustning liksom bilar för transporter skulle minska konsumtionen. Vår erfarenhet är tvärtom att leasing driver på förbrukningen.</p> <p>D. Slutligen vill vi anföra att vi anser att kommunens kretsloppsplan är ett viktigt dokument för kommunens verksamhet. Därför är det synd att dokumentet känns ofärdigt vid genomläsning. Språket är sådant att det blir mer svårläst än det behöver vara. I dokumentet borde begreppet hushållsavfall ersättas med kommunalt avfall eftersom begreppet redan trätt i kraft och dokumentet ska gälla från nästa år.</p>	<p>A: Instämmer, i tjänsteskrivelse föreslås uppdrag till berörda nämnder/styrelser ges att implementera kretsloppsplanen i planerings- och budgetprocesser.</p> <p>B: Avfallspedagoger kräver särskild analys om finansiering och arbetsgivaransvar. Åtgärden ligger som senast 2023 och finns förutsättningar för snabbare införande kan tillsättning ske snabbare.</p> <p>C: Tillgodoses, form bör inte vara en del i kretsloppsplanen.</p> <p>D: I slutversion föreslås en mer lättläst version utformas där centrala delar lyfts fram.</p>
Privatperson	Jag tycker ni ska uppmuntra invånare till att tillvarata sitt eget matavfall genom kompostering som kan användas till jordförbättring för den egna trädgården. Gör det lättare för oss som vill genom att ge rabatt på sophämtning och ta bort	Det viktiga är att matavfall sorteras ut från brännbart och omhändertas utifrån matavfallens förutsättningar för en mer hållbar miljö. Hemkompostering ger lokal nytta i form av egen gödsel och jordförbättringsmedel. Med central

	ansökningskostnaden.... Kort och gott: gör det enkelt och mer ekonomiskt för invånarna att ta hand om sitt eget avfall!	rötning skapas också energi, ex till gasfordon. Incitament styrs via avfallstaxan.
--	---	--

GENERELLA SYNPUNKTER OCH ÄNDRINGAR

Kretsloppsplan	Förslag ändring/komplettering i avfallsplan med anledning av inkomna synpunkter
Generellt	<p>Planen föreslås anges Kretsloppsplan – En plan för hållbar avfallshantering och resursanvändning</p> <p>Utifrån inkomna synpunkter föreslås planen förenklas och detaljeringsgraden mildras. En mer lättläst version föreslås framtas som slutversion där centrala delar lyfts fram.</p>
Planens syfte	<p>Planens syfte förenklas och tydliggörs utifrån Söderhamns utgångspunkter till;</p> <p>”Planens syfte är att med utgångspunkt från Agenda 2030, nationella miljömål, regionala mål och strategier bidra till att Söderhamns kommun blir en renare kommun, ger ett minskat klimatavtryck och bidrar till ökat samhällsengagemang. Planens genomförande ska beakta jämställdhet, FN:s barnkonvention och funktionsnedsatta människors behov.”</p>
Kommunens roll kontra näringsliv och civilsamhälle	<p>Kretsloppsplanen följer Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll som anger att plan ska innehålla mål och åtgärder för avfall under kommunalt ansvar. Planen kan också ta upp avfall utanför kommunalt ansvar om kommunen har rådighet för detta.</p>
Ekonomi/planens genomförande	<p>I planen finns ett antal åtgärder som är belysta avseende ekonomi och miljö.</p> <p>Planens mål utgår från Agenda 2030 och till detta kopplas ett antal indikatorer som avser styra och följa utvecklingen.</p> <p>Planen inkl. åtgärder ska koordineras med nämndernas/styrelsernas budget- och planeringsprocesser.</p> <p>I tjänsteskrivelsen till kommunstyrelsen bör det framgå uppdrag till nämnder/styrelse att i kommande budgetprocesser integrera berörda delar av kretsloppsplanen och dess åtgärder.</p> <p>I princip alla åtgärder medför miljönytta i någon form och de allra flesta medför ekonomisk nytta på lite sikt (initiala insatser).</p> <p>I planarbetet har det bedömts att det inte går att genomföra kompletta analyser med alla inblandade parter för hela planperioden. Dessutom kan förutsättningar ändras. Det viktiga är att nämnder/styrelser ges uppdrag att behandla åtgärder som en del i sin ordinarie budgetprocess och därvidlag föra dialog med berörda parter om möjligheter till genomförande. Av denna anledning är det också angivet i planen, se ”Uppföljning”, att det går att ändra åtgärder under planperioden om det behövs för att uppnå mål och indikatorer.</p>
Hälsingesamarbete	<p>Kretsloppsplanerna har tagits fram i samarbete inom Gävleborg men Hälsingland har dessutom valt samma struktur och till stor del samma innehåll.</p>

Kretsloppsplan	Förslag ändring/komplettering i avfallsplan med anledning av inkomna synpunkter
	<p>Varje kommun äger sin egen plan och kan själv ändra i det förslag som tagits fram för kommunerna i Hälsingland. Denna remiss kan föranleda sådana justeringar. Det innebär att när alla planer är beslutade så kan det utifrån vad som beslutats se vilka gemensamma indikatorer och åtgärder som finns och utifrån detta driva gemensamma frågor, ex i hela Gävleborg, i Hälsingland eller med närliggande kommuner. Det föreslås bildas en regional kretsloppsplanegrupp för Hälsingland som kan kanalisera dessa frågor. Dessutom avser Region Gävleborg, inom ramen för sitt uppdrag att driva miljöforum (miljöstrategier, länsstyrelse, etc.) och lyfta in gemensamma frågor i Gävleborg</p>
Regionala strategidokument	<p>Följande läggs till;</p> <p><u>Gävleborgs miljömålsprocess</u></p> <p>Länsstyrelsen Gävleborgs miljömålsprocess består av framtagande och genomförande av Åtgärdsprogram för miljömål, energi och klimatanpassning, ett program som tas fram i en länsgemensamprocess, där kommuner, region, näringsliv och civilsamhälle deltar. För att främja genomförandet av åtgärdsprogrammet tecknar Länsstyrelsen överenskommelser, där aktörer åtar sig att genomföra åtgärder med koppling till programmet. Alla kommuner, liksom Gästrik Återvinnare och Gästrik Vatten, har tecknat överenskommelser för åtgärdsarbete kring miljömål och klimatanpassning. Senast beslutade program och överenskommelser löper ut under 2020. Nytt åtgärdsprogram väntas beslutas hösten 2021, och därefter väntas nya överenskommelser tecknas. Utöver arbetet med åtgärdsprogram samverkar länsstyrelsen med region, högskola och kommuner i det lokala och regionala miljöstrategiska arbetet. Länsstyrelsen arrangerar också regionala kunskaphöjande insatser i syfte att stötta länets aktörer i miljömålsarbetet.</p> <p>Flera målområden och åtgärder i kretsloppsplanen har direkt bäring på miljömålen, och den regionala miljömålsprocessen kan vara ett verktyg för att lyfta frågor av regional karaktär, med ett tydligt behov av samverkan. Åtgärder av vikt för att genomföra kretsloppsplanen som är av regional karaktär kan lyftas in i Åtgärdsprogram för miljömål. Genomförandet av åtgärder i kretsloppsplanen är också av intresse för den årliga uppföljningen av miljömålen.</p>
Övrigt	Se svar på inkomna synpunkter